

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

عمر الکرما
علیه السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

عظمتِ حرمِ حای
و پائیِ وقداست
حرمِ قدسی رضوی

بہ قلم نویسندهٔ محقق و نامدار

حاج شیخ علی اکبر مہدی پور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عظمت حرم ها و پاکی و قداست حریم قدسی رضوی

نویسنده:

علی اکبر مهدی پور

ناشر چاپی:

محب العتره الطاهره

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	عظمت حرم ها و پاکی و قداست حریم قدسی رضوی
۷	مشخصات کتاب
۷	اشاره
۹	اهداء
۱۱	فهرست
۱۳	پیشگفتار
۱۷	ویروس ناشناخته و حرم امن شناخته شده
۱۸	گلوازه حرم
۲۰	حرم نبوی
۲۱	زیارت حرم مطهر نبوی
۲۲	حرم ائمه بقیع علیهم السلام
۲۴	زیارت کریم اهل بیت علیهم السلام
۲۶	حرم مطهر مولای متقیان
۳۱	حرم سالار شهیدان ، امام حسین علیه السلام
۳۶	حرم کاظمین علیهما السلام
۳۹	حرم عسکریین علیهما السلام
۴۱	دعای خاص حرم امام هادی علیه السلام
۴۱	سرداب مقدس
۴۲	حرم ملک پاسبان امام رضا علیه السلام
۴۸	آداب زیارت
۵۱	حرم مطهر رضوی در گذر تاریخ
۵۶	یک خاطره
۵۸	دعبل خزاعی

۵۹	حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه علیها السلام
۶۴	حرم های امن
۶۵	حرم مکی
۶۶	حرم نبوی
۶۸	حرم علوی
۷۰	حرم حسینی
۷۳	حرم اهل بیت علیهم السلام
۷۵	گزارشی مستند و علمی راجع به حریم مقدس امام رضا علیه السلام
۷۸	متن گزارش استاد یونسیان
۷۸	تحقیق تازه و خواندنی
۷۹	طرح بررسی میکروبی حرم مطهر امام رضا علیه السلام
۸۴	نتیجه آزمایشات مقدماتی بهار ۱۳۶۹
۸۴	قسمت های نمونه برداری شده در آزمایشات :
۸۵	گزارش آزمایشات اسفند ۱۳۶۹
۸۷	قسمت های مختلف نمونه برداری شده در آزمایشات اسفند ۱۳۶۹ :
۸۹	ختم سخن
۹۰	جدیدترین تحقیقات
۹۱	آخرین سخن
۹۴	عامل اصلی بروز طاعون در یک جامعه ؟
۹۹	فهرست منابع
۱۰۳	درباره مرکز

عظمت حرم ها و پاکی و قداست حریم قدسی رضوی

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور: عظمت حرم ها و پاکی و قداست حریم قدسی رضوی / شیخ علی اکبر مهدی پور

ناشر: محبّ العتره الطاهره

تعداد صفحات: ۹۶ ص

زبان: فارسی

موضوع: حرم های اهل بیت علیهم السلام

موضوع: بیماری و ویروس ها

موضوع: آداب زیارت

ص: ۱

اشاره

نام کتاب : عظمت حرم ها و پاکی و قداست حریم قدسی رضوی

نویسنده : محقق نامدار شیخ علی اکبر مهدی پور

تاریخ انتشار : ۲۳ ذیقعدہ الحرام ۱۴۴۱ قمری تابستان ۱۳۹۹ شمسی

ناشر : محبّ العتره الطاهره

بهاء : سلام و صلوات بر :

حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام

و حضرت فاطمه معصومه علیها السلام

و جواد الائمه ، امام محمد تقی علیه السلام

ص: ۲

به همه نا امیدشدگانی که در جستجوی روزنه امید هستند .

و وحشت زدگانی که به دنبال پناهگاهی می گردند .

از پا افتادگانی که در صدد یافتن دستی نجات بخش می باشند .

و بیمارانی که در پی نفسی شفا بخش می گردند .

و در یک کلام

همه دل شکستگان ، غم زدگان ، سرگشتگان در این دنیای پربلا و خطر ، که به دنبال مرهمی و راهنمایی و یآوری می گردند
اهداء می گردد .

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا وَحَبِيبِنَا وَطَبِيبِنَا الَّذِي بُعِثَ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ، وَبَشِيرًا لِّلْمُذْنِبِينَ مُحَمَّدٍ خَاتَمِ
النَّبِيِّينَ وَعَلَى آلِهِ الطَّاهِرِينَ الطَّاهِرِينَ الْأَنْجَبِيِّينَ ، لَا سِوَمَا الْإِمَامِ الْمُنْتَظَرِ ، وَالْوَلِيِّ الْمُنْتَقِمِ الْحُجَّجِيبِ الْحَسَنِ الْمَهْدِيِّ عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى
فَرَجَهُ الشَّرِيفَ وَلَعَنَهُ اللَّهُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ مِنَ الْآنَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ آمِينَ آمِينَ آمِينَ

پیشگفتار ۷

ویروس ناشناخته و حرم امن شناخته شده. ۱۱

گلوآژه حرم. ۱۳

حرم نبوی.. ۱۴

زیارت حرم مطهر نبوی.. ۱۵

حرم ائمه بقیع علیهم السلام. ۱۶

زیارت کریم اهل بیت علیهم السلام. ۱۸

حرم مطهر مولای متقیان. ۲۰

حرم سالار شهیدان ، امام حسین علیه السلام. ۲۵

حرم کاظمین علیهم السلام. ۳۰

حرم عسکریین ۸. ۳۳

دعای خاص حرم امام هادی .۷. ۳۵

سرداب مقدّس... ۳۵

حرم ملک پاسبان امام رضا علیه السلام. ۳۶

آداب زیارت.. ۴۲

حرم مطهر رضوی در گذر تاریخ.. ۴۵

یک خاطره. ۵۰

دعبل خزاعی.. ۵۲

حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه عليها السلام. ۵۳

حرمهای امن.. ۵۸

حرم مکی.. ۵۹

حرم نبوی.. ۶۰

حرم علوی.. ۶۱

حرم حسینی.. ۶۴

حرم اهل بیت علیهم السلام. ۶۷

گزارشی مستند و علمی راجع به حریم مقدّس امام رضا علیه السلام. ۶۹

متن گزارش استاد یونسیان. ۷۲

طرح بررسی میکروبی حرم مطهر امام رضا علیه السلام. ۷۳

نتیجه آزمایشات مقدماتی بهار ۱۳۶۹. ۷۸

قسمتهای نمونه برداری شده در آزمایشات ۷۸

گزارش آزمایشات اسفند ۱۳۶۹. ۷۹

قسمتهای مختلف نمونه برداری شده در آزمایشات اسفند ۱۳۶۹. ۸۱

ختم سخن.. ۸۳

جدیدترین تحقیقات.. ۸۴

آخرین سخن.. ۸۵

عامل اصلی بروز طاعون در یک جامعه؟. ۸۸

فهرست منابع. ۹۳

ص: ۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا الَّذِي ارْتَضَيْتَهُ وَرَضَيْتَ بِهِ مَنْ شِئْتَ مِنْ خَلْقِكَ

در این زمان که حوادث گوناگون اجتماعی، و پیش آمدهای غیر منتظره و نگران کننده طبیعی، مرض ها و بیماری های سخت و صعب العلاج، انسان ها را گرفتار و در تنگنای نفس گیر قرار داده و در اثر گناهان گوناگون فردی و اجتماعی، ابتلائات رنگارنگ دامن گیر عموم اقشار اجتماع گردیده، تا جایی که حقیقتاً باید گفت:

إِلَهِي عَظُمَ الْبَلَاءُ وَ بَرِحَ الْخَفَاءُ وَ ... وَ ضَاقَتِ الْأَرْضُ وَ مُنِعَتِ السَّمَاءُ

گرفتاری ها سخت و بزرگ، دل ها پریشان و آشفته، فضاهای زمینی به تنگنا گرفتار، و درهای آسمان بسته شده است ...

و در این شرایط است که باید پناهگاهی پیدا کرد و با پناه بردن به ملجایی مستحکم خود را از طوفان های سهمگین، در امان قرار داد.

حضرت امام حسن عسکری علیه السلام در ضمن مجموعه نورانی صلوات بر حجج طاهره علیهم السلام که در کتاب شریف « مفاتیح الجنان » مرحوم محدث قمی قدس سره آمده است، در بخش مربوط به امام علی بن موسی الرضا علیه السلام می فرماید:

خدایا! درود بفرست بر علی بن موسی علیهما السلام همانی که او را پسندیدی و هر که را بخواهی از خلق خودت ، به وسیله او خشنود می سازی .

راستی فراز عجیبی است ، دریچه رحمتی است ، روزنه امیدی است که از جانب پروردگار مهربان بر روی مردمان گشوده شده است .

هر که را خدا بخواهد خشنودش کند ، به وسیله امام رضا علیه السلام خشنود می سازد .

آری ، او که ضامن غریبان ، پناه بی پناهان ، و حریم قدسیش ملجأ درماندگان و محل آرامش دل ها ، و بارگاه ملکوتی اش ، جایگاه نزول رحمت الهی ، و توسل به ذیل مرحمتش ، شفای دردمندان ، و انس با روح مقدسش برطرف کننده غم ها و اضطراب ها ، و پناه گیری در جوار لطف و عنایتش ، زداینده غبار یأس و ناامیدی است ، در چنین دوره حساس و پرمخاطره ای می تواند به عنوان پناهگاه امن و آرامش بخش ، مطرح باشد .

این کمترین خدمتگزار آستان مقدس اهل بیت علیهم السلام و بالاحص حضرت فاطمه زهرا علیها السلام به قصد توسل به ذیل عنایت و مرحمت آن حضرت و فرزندان عزیزشان بالاحص حضرت علی بن موسی الرضا علیهما السلام تصمیم گرفتم که گامی در راه توجه دادن عموم مردم با ایمان و ولایت ، که در گرفتاری های جاری و مشکلات گوناگون گرفتارند ،

بردارم به امید آنکه زمینه برای توسل و تضرع و استغاثه خالصانه شیعیان و دوستان ، در آستان مقدس آن بزرگواران بیشتر فراهم گردد .

به دنبال بشارت هایی که در این زمینه حاصل شد ، از نویسندۀ محقق و نامدار ، دانشمند فرزانه و دلباختۀ اهل بیت علیهم السلام ، حضرت حجّت الاسلام و المسلمین ، آقای حاج شیخ علی اکبر مهدی پور دامت برکاته و توفیقاته ، استدعا نمودم که در مورد پاکی و قداست و برکات حرم های اهل بیت علیهم السلام و بالاخص حرم مطهر و منور امام علی بن موسی الرضا علیه السلام و امتیازات ویژه آن بقعه های بهشتی ، و امن و امان آن مهبط های نور و رحمت الهی ، و ویژگی های قدسی آن جایگاه های نزول و اجتماع ملائکه و ارواح انبیا و اولیا ، از ذوق و ابتکار و قلم روان و تأثیر گذارشان بهره گیری نمایند و بالاخص در زمینه بیان تحقیقات و آزمایشات علمی و دانشگاهی که در مورد دوری حرم مطهر و ضریح مقدس و مضجع شریف و نورانی حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام از میکروب ها و ... انجام شده ، دلدادگان آن دادرس بیچارگان را آگاه نموده و هر چه بیشتر و بهتر ، دل های بیدار و شیفته آن امام رئوف را راهنمایی و ارشاد نمایند .

همان طور که انتظار می رفت ، در اثر عنایت و لطف حضرت رضا علیه السلام (۱) آن بزرگمرد ، از تمام توان و ارادتِ ولایی و اخلاصشان بهره گرفتند و مقاله ای بسیار محکم و مستند ، و با عشق و علاقه آماده کردند و در اختیار جامعه ولایی و شیعیان و دلسوختگان اهل البیت : قرار دادند .

در اینجا لازم می دانم از همه عزیزانی که در شکل گیری و تنظیم و آماده سازی و طراحی جلد و چاپ و انتشار این مجموعه نورانی ، با اخلاص و حالت تضرع و توسل گام برداشتند قدردانی نموده ، و اجابت دعا ، و قبولی خدمت و دوام توفیقشان را از درگاه ربوبی و تحت توجه خاص امام رضا علیه السلام خواستار شوم .

حوزه علمیه اصفهان - میرسید حجت موحد ابطحی

۲۳ ذی القعدة ۱۴۴۱ قمری روز زیارتی مخصوص امام رضا علیه السلام

ص: ۱۰

۱- . در مدت پی گیری و اقدام برای این حرکت نورانی ، مسائلی پیش می آمد که لازم بود استخاره کنم و تصمیم بگیرم و این استخاره ها ، راه گشا و نیرو بخش و دلگرم کننده بود ، و در یک مرحله حساس استخاره کردم این آیه آمد : «فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَى وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ» . (یوسف / ۹۶)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْمَعْصُومِينَ وَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ .

« أَوْ لَمْ نُمْكِّنْ لَهُمْ حَرَمًا آمِنًا » (۱)

آیا مگر ما حرم امنی در اختیار آن ها قرار ندادیم!؟

ویروس ناشناخته و حرم امن شناخته شده

میلیون ها سال از آفرینش جهان می گذرد ، هزاران سال است که موجودی به نام انسان ، بر فراز کره خاکی گام می سپارد ، در طول این مدت هزاران ویروس خطرناک سلامتی انسان ها را تهدید کرده ، انسان با عنایات حضرت احدیت آن ها را شناسایی کرده ، با آن ها مبارزه نموده و آنها را شکست داده است .

در این ایام با ویروس منحوسی مواجه هستیم که هرگز در طول تاریخ از ویروسی این گونه همه گیر ، سریع الانتقال و تأثیرگذار برای ما گزارش نشده است .

ص: ۱۱

این ویروس منحوس سیاه ، سفید ، زن ، مرد ، کودک ، بزرگسال ، ثروتمند و مستمند نمی شناسد ، ناجوانمردانه بر همه جوامع بشری می تازد و قربانی می گیرد .

در مقابل ، اماکن امنی سراغ داریم که خداوند مَنان در آیات نورانی قرآن از آن ها خبر داده ، بزرگ مفسّر قرآن مصادیق آنها را برای ما بیان فرموده است .

دقیقاً سی سال پیش در یکی از این اماکن مقدّسه آزمایشی انجام شده ، نفوذ ناپذیری میکروبها را در آن مکان مقدّس با ابزار علمی اثبات کرده است . گزارش علمی و مستند این آزمایش را در این نوشتار برای ثبت در تاریخ ، به عاشقان شیفته و زائران دلباخته این اماکن مقدّسه و مشاهد مشرفه تقدیم می داریم .

کلواژه حرم

لازمه وجوب زیارت ائمه هدی علیهم السلام شناخت مضجع منور و مرقد مطهر آن هاست ، که اصطلاحاً به آن « حرم » می گویند .

حرم به ناحیه ای گفته می شود که از حرمت خاصی برخوردار است و با آن همانند دیگر مکان ها رفتار نمی شود .

حرم سرزمین مقدّسی را گویند که محل مقدّسی همانند کعبه را در بر دارد ، که ورود و خروج از آن آداب خاصی دارد .

حرم را به جهت حرمت آن مکان و حرام بودن برخی رفتارها در آن مکان حرم گویند .

برترین حرم ها ، کعبه مشرفه است که مسجدالحرام آن را در بر گرفته و حرم مکی آن را در بردارد .

حرم مکی احکام ویژه ای دارد ، از جمله :

۱ : حرمت ورود به حرم مکی بدون احرام

حَبَاجِ خَانَةُ خُدا که برای حج و یا عمره وارد سرزمین وحی می شوند ، حتماً باید از یکی از میقات ها احرام ببندند و با احرام وارد حرم مکه بشوند .

۲ : حرمت جنگ در حرم مکی

خداوند مَنان می فرماید :

« وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُقَاتِلُوكُمْ » (۱)

[با کسانی که با شما می جنگند] در کنار مسجدالحرام نبرد نکنید ، تا هنگامی که در آن جا با شما بجنگند .

ص: ۱۳

به اتفاق فقها جنگ در حرم مکی حرام است ، مگر این که دشمن در آن جا جنگ را آغاز کند ، در آن صورت دفاع جایز می باشد .

۳: حرمت اجرای حدود در حرم مکی

اگر مجرم به حرم پناه ببرد ، دستگیر کردن و یا اجرای حد شرعی در آن جا جایز نیست ، فقط می توانند به او سخت بگیرند ، مثلاً مواد خوراکی نفروشدند ، تا ناگزیر شود که از حرم خارج شود ، ولی اگر کسی در حرم مرتکب جرم بشود ، اجرای حد در آن جا جایز است . (۱)

۴: حرمت بریدن درختان حرم . (۲)

۵: حرمت ورود غیر مسلمانان به حرم . (۳)

و صدها حکم دیگر که در کتب فقهی به تفصیل بیان شده است .

حرم نبوی

بعد از کعبه ، مقدس ترین حرم ها حرم نبوی است .

مدینه منوره نیز طول و عرضش یک برید (چهار فرسخ در چهار فرسخ) می باشد ، که مسجدالنبی در وسط آن قرار دارد .

ص: ۱۴

۱- . ازرقی ، تاریخ مکه ، ج ۲ ، ص ۱۳۹ .

۲- . همان ، ص ۱۴۳ .

۳- . شیخ طوسی ، تفسیر تبیان ، ج ۵ ، ص ۲۰۱ .

حرم نبوی نیز احکام خاصی دارد که از آن جمله است :

۱: استحباب غسل برای ورود به حرم .

۲: استحباب نماز در میان قبر مطهر و منبر پیامبر .

۳: استحباب مجاورت حرم نبوی .

۴: استحباب فرستادن صلوات به کثرت .

۵: استحباب روزه در روزهای چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه .

۶: استحباب نماز در کنار ستون ابولبابه در شب های چهارشنبه .

۷: استحباب اعتکاف در مسجد نبوی. (۱)

زیارت حرم مطهر نبوی

رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرموده :

« مَنْ زَارَ قَبْرِي وَجَبَتْ لَهُ شَفَاعَتِي ؛

هر کس قبر مرا زیارت کند شفاعتم بر او واجب می شود .» (۲)

در حدیث دیگری فرمود :

« مَنْ لَمْ يَزُرْ قَبْرِي فَقَدْ جَفَانِي ؛

هر کس قبر مرا زیارت نکند ، به من جفا کرده است .» (۳)

ص: ۱۵

۱- ابن ادریس ، موسوعه ابن ادریس الحلی ، ج ۲ ، ص ۴۷۸ - ۴۸۱ .

۲- دارقطنی ، سنن دارقطنی ، ج ۲ ، ص ۲۷۸ ، ح ۱۹۴ .

۳- ابن نجار ، الدرّ الثمینة ، ص ۳۹۷ .

شیخ طوسی فتوا داده که اگر مردم به زیارت قبر شریف پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نروند، بر امام واجب است که مردم را به آن وادار کند. (۱)

حرم ائمه بقیع علیهم السلام

در حرم نبوی علاوه بر مضع شریف رسول اکرم صلی الله علیه و آله حرم مطهر چهار امام در قبرستان بقیع می باشد.

بقیع قدیمی ترین قبرستان مسلمان ها در شهر مدینه است، که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله آن جا را به عنوان گورستان برای مسلمان ها انتخاب نموده، فرزندش ابراهیم را در آن به خاک سپرده، سپس حضرت فاطمه بنت اسد علیها السلام را در آنجا خاکسپاری نموده است.

بیش از ۱۰۰۰۰ نفر از صحابه در آن جا مدفون هستند.

اولین کسی که از انصار در بقیع دفن شد «اسعد بن زراره انصاری» است، که دقیقاً سر ۹ ماه از هجرت پیامبر صلی الله علیه و آله - ذی قعد الحرام سال اول هجرت - در بقیع مدفون شد.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرموده اند:

«إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَسْتَعْفِرَ لِأَهْلِ الْبَقِيعِ؛

ص: ۱۶

۱- . شیخ طوسی ، النهایه ، ص ۲۸۵ .

من مأمور شدم که برای اهل بقیع استغفار کنم» (۱).

و در بیان دیگر فرمود :

« إِنِّي بُعِثْتُ إِلَى أَهْلِ الْبَقِيعِ لِأُصَلِّيَ عَلَيْهِمْ ؛

من برانگیخته شدم به سوی اهل بقیع که به آنها درود بفرستم» (۲).

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله شب ها به بقیع تشریف می بردند و در ضمن دعاهایشان می فرمود : السَّلَامُ عَلَيْكُمْ دَارِ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ، و در پایان می فرمود :

« اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِأَهْلِ بَقِيعِ الْغُرَقَدِ ؛ (۳)

رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله می فرمود :

« يُحْشَرُ مِنْ هَذِهِ الْمَقْبَرَةِ سَبْعُونَ أَلْفًا بِغَيْرِ حِسَابٍ ، كَأَنَّ وُجُوهَهُمُ الْقَمَرُ لَيْلَةَ الْبَدْرِ ؛

از این گورستان ۷۰۰۰۰ نفر بدون حساب وارد محشر می شوند ، گویی چهره هایشان ماه چهارده شبه می باشد» (۴).

ص: ۱۷

-
- ۱- . دارمی ، سنن دارمی ، ج ۱ ، ص ۵۰ .
 - ۲- . امام مالک ، الموطأ ، ج ۱ ، ص ۲۴۲ .
 - ۳- . مسلم ، صحیح مسلم ، ج ۲ ، ص ۶۶۹ .
 - ۴- . ابن حجر ، فتح الباری ، ج ۱۱ ، ص ۴۱۳ .

با خاکسپاری چهار امام معصوم علیهم السلام در بقیع خاک بقیع به اوج شرف رسید و در طول قرون و اعصار گنبد و بارگاه ،
بر فراز قبور مطهرشان ساخته شد .

زیارت کریم اهل بیت علیهم السلام

در میان احادیثی که پیرامون امام حسن مجتبی علیه السلام از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به ما رسیده ، روایت بسیار
مفصلی است ، که در فرازی از آن ، از « بقیع » نیز یاد شده است . این قسمت به شرح زیر است :

رسول اکرم صلی الله علیه و آله روزی امام حسن مجتبی علیه السلام را روی زانوی خود نشانده و فرمود :

« وَ أَمَّا الْحَسَنُ فَإِنَّهُ ابْنِي وَ وُلْدِي وَ بَضْعَةٌ مِنِّي وَ قُرَّةُ عَيْنِي وَ ضِيَاءُ قَلْبِي وَ ثَمَرَةٌ فُؤَادِي وَ هُوَ سَيِّدُ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَ حُجَّةُ اللَّهِ عَلَيَّ
الْأُمَّةِ أَمْرُهُ أَمْرِي وَ قَوْلُهُ قَوْلِي مَنْ تَبِعَهُ فَبِإِثْنِهِ مِنِّي وَ مَنْ عَصَاهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَ إِنِّي لَمَّا نَظَرْتُ إِلَيْهِ تَذَكَّرْتُ مَا يَجْرِي عَلَيْهِ مِنَ الدُّلِّ
بَعْدِي فَلَا يَزَالُ الْأَمْرُ بِهِ حَتَّى يُقْتَلَ بِالسَّمِّ ظُلْمًا وَ عُدْوَانًا فَعِنْدَ ذَلِكَ تَبْكِي الْمَلَائِكَةُ وَ السَّبْعُ الشَّدَادُ لِمَوْتِهِ وَ يَبْكِيهِ كُلُّ

شَيْءٍ حَتَّى الطَّيْرِ فِي جَوِّ السَّمَاءِ وَالْحَيْتَانِ فِي جَوْفِ الْمَاءِ فَمَنْ بَكَاهُ لَمْ تَعَمْ عَيْنُهُ يَوْمَ تَعْمَى الْعُيُونُ وَمَنْ حَزَنَ عَلَيْهِ لَمْ يَحْزَنْ قَلْبُهُ
يَوْمَ تَحْزَنُ الْقُلُوبُ وَمَنْ زَارَهُ فِي بَقِيعِهِ ثَبَّتَتْ قَدَمُهُ عَلَى الصِّرَاطِ يَوْمَ تَزُلُّ فِيهِ الْأَقْدَامُ ؛

و اما حسن ! پس او پسر من ، فرزند من ، نور چشم من ، روشنی دل من ، میوه قلب من و سرور جوانان اهل بهشت است . او حجت خدا بر امت من است . امر او امر من ، و سخن او سخن من است . هر کس از او نافرمانی کند از من نیست . هنگامی که او را نگریستم به یاد آوردم آنچه را پس از من ، از زبونی به او می رسد ، این گونه می ماند تا از روی جور و ستم ، با زهر جفا کشته شود . در آن هنگام فرشته های هفت آسمان برای وفات او گریه می کنند ، همه موجودات حتی پرندگان در بلندای آسمان و ماهیان در اعماق دریا برایش گریه می کنند . هر کس برای او گریه کند ، در روزی که دیدگان کور می شوند ، او کور نمی شود و هر کس برای او غمگین شود ، در روزی که دل ها غمین هستند ، او غمگین نمی شود . هر کس او را در

« بقیع » زیارت کند ، قدم هایش در پل صراط ، هنگامی که قدم ها در آن می لغزند ، ثابت می ماند .» (۱).

پیامبر رحمت صلی الله علیه و آله در این حدیث شریف خبر می دهد که نور چشمش در بقیع به خاک سپرده می شود .

امام مجتبی علیه السلام وصیت کرده بودند که در کنار قبر مطهر حضرت فاطمه بنت اسد علیها السلام به خاک سپرده شود ، ولی در مسیر حرم تا بقیع جنازه اش را تیرباران کردند ، که ۷۰ تیر کفن را به تابوت وصل کرد . (۲)

دل عایشه به این مقدار خنک نشد ، خود ، تیر و کمان از مروان گرفت و به سوی جنازه امام مجتبی علیه السلام تیر انداخت (۳).

حرم مطهر مولای متقیان

بعد از حرم مکی و حرم نبوی ، با عظمت ترین و مقدس ترین مکان ، حرم علوی در نجف اشرف می باشد . ما در کتاب « نبراس الفائزین » که توفیق تألیف آن را پیرامون حرم مولای متقیان علیه السلام پیدا کردیم ،

ص: ۲۰

۱- . شیخ صدوق ، الامالی ، ص ۱۰۰ ، مجلس ۲۴ ، ح ۲ .

۲- . محدث قمی ، الانوار البهیة ، ص ۹۳ .

۳- . عمادالدین طبری ، کامل بهایی ، ج ۲ ، ص ۲۶۹ .

۳۰ حدیث از منابع معتبر ، از شخص رسول اکرم صلی الله علیه و آله و دیگر پیشوایان معصوم صلوات الله علیهم اجمعین نقل کردیم ، که به چند نمونه از آن ها اشاره می نمایم :

۱ : رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمود :

« مَنْ زَارَ عَلِيًّا فَقَدْ زَارَنِي ، وَ مَنْ أَحَبَّهُ فَقَدْ أَحَبَّنِي ، وَ مَنْ أَبْغَضَهُ فَقَدْ أَبْغَضَنِي ؛

هر کس علی علیه السلام را زیارت کند ، مرا زیارت کرده ، هر کس او را دوست بدارد ، مرا دوست داشته ، هر کس او را دشمن بدارد ، مرا دشمن داشته است .» (۱)

۲ : در حدیث دیگری فرمود :

« مَنْ زَارَ عَلِيًّا بَعْدَ وَفَاتِهِ فَلَهُ الْجَنَّةُ ؛

هر کس علی علیه السلام را بعد از وفاتش زیارت کند ، بهشت از آن اوست .» (۲)

۳ : در حدیث دیگری خطاب به آن حضرت فرمود :

ص : ۲۱

۱- . ابن مشهدی ، المزار الکبیر ، ص ۳۸ .

۲- . شیخ مفید ، المقنعه ، ص ۴۶۲ .

« وَ مَنْ زَارَ قُبُورَكُمْ عُدِلَ ذَلِكَ لَهُ ثَوَابُ سَبْعِينَ حَجَّةً بَعِيدَ حَجَّةِ الْإِسْلَامِ وَ خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ حَتَّى يَرْجِعَ مِنْ زِيَارَتِكُمْ كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ ؛

هر کس زیارت کند قبور شما را ، این زیارت با ۷۰ حج بعد از حَجَّه‌الاسلام برابری می کند و همانند روزی که از مادر متولد شده از گناهان خارج می شود .» (۱)

۴: در حدیث دیگری آمده است :

« مَنْ تَرَكَ زِيَارَةَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَمْ يُنْظَرْ اللَّهُ إِلَيْهِ ؛

هر کس زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام را ترک کند ، خداوند به او نظر نمی کند .» (۲)

۵: یونس بن ابی وهب می گوید : به مدینه رفتم ، به خدمت امام صادق علیه السلام مشرف شدم ، گفتم : جانم به فدای شما ، من به خدمت شما آمدم در حالی که امیرالمؤمنین علیه السلام را زیارت نکردم ، فرمود :

« بئس ما صنعْتَ ، لولا أنَّكَ مِنْ شِيعَتِنَا مَا نَظَرْتُ إِلَيْكَ ؛

ص: ۲۲

۱- . شیخ طوسی ، تهذیب الاحکام ، ج ۶ ، ص ۲۲ .

۲- . شیخ مفید ، المقنعه ، ص ۴۶۲ .

چه کار زشتی انجام دادی ، اگر نبود که تو از شیعیان ما هستی ، من به سویت نگاه نمی کردم» (۱).

۶: رسول اکرم صلی الله علیه و آله خطاب به مولای متقیان صلوات الله علیه فرمود :

« وَ لَكِنَّ حُثَالَهُ مِنَ النَّاسِ يُعَيِّرُونَ زُورَ قُبُورِكُمْ بِزِيَارَتِكُمْ ، كَمَا تُعَيِّرُ الزَّائِيَهُ بِزَنَاهَا ، اُولَئِكَ شَرَّارُ أُمَّتِي ، لَا نَالَتْهُمْ شَفَاعَتِي ، وَلَا يَرُدُّونَ حَوْضِي ؛

لکن تفاله هایی از مردمان ، زائران قبور شما را به جهت زیارتشان سرزنش می کنند ، همان گونه که زنان بدکاره را برای کار زشتشان سرزنش می کنند . آن ها بدترین امت من هستند ، شفاعت من به آن ها نمی رسد و به حوض من وارد نمی شوند

» (۲).

۷: ابو حمزه ثمالی که در محضر امام سجاد علیه السلام به زیارت مولای متقیان علیه السلام مشرف شده ، می گوید :

امام زین العابدین علیه السلام از ناچه اش پیاده شد ، هر دو طرف صورتش را بر خاک کشید و فرمود :

ص: ۲۳

۱- . کلینی ، کافی شریف ، ج ۴ ، ص ۵۸۰ .

۲- . شیخ طوسی ، تهذیب الاحکام ، ج ۶ ، ص ۲۲ .

ای ابو حمزه! این جا قبر جدم علی بن ابیطالب علیهما السلام می باشد. (۱)

۸: امام صادق علیه السلام به پسر مارد فرمود:

« يَا ابْنَ مَارِدٍ! مَنْ زَارَ جَدِّي عَارِفًا بِحَقِّهِ ، كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ حَجَّةً مَقْبُولَةً وَ عُمْرَةً مَبْرُورَةً ؛

ای پسر مارد! هر کس جدم را عارفاً بحقه زیارت کند، برای هر قدمی حج مقبول و عمره مبروره نوشته می شود.» (۲)

۹: رسول اکرم صلی الله علیه و آله خطاب به سالار شهیدان فرمود:

« لَا يَزُورُنِي وَ يَزُورُ أَبَاكَ وَ أَخَاكَ وَ أَنْتَ إِلَّا الصَّادِقُونَ مِنْ أُمَّتِي ؛

قبر مرا و قبر پدرت را و قبر برادران را و قبر تو را به جز صدیقین از امت من، زیارت نمی کنند.» (۳)

۱۰: امام صادق علیه السلام می فرماید:

« بِظَهْرِ الْكُوفَةِ قَبْرٌ لَا يُلُودُ بِهِ ذُو عَاهِهِ إِلَّا شَفَاءُ اللَّهِ ؛

ص: ۲۴

۱- سید ابن طاووس، فرحه الغری، ص ۷۶.

۲- شیخ طوسی، تهذیب الاحکام، ج ۶، ص ۲۱.

۳- ابن قولویه، کامل الزیارات، ص ۷۰.

در پشت کوفه قبری هست که هیچ صاحب دردی به آن پناهنده نمی شود ، جز این که خداوند شفایش می دهد» (۱).

برای زیارت مضجع منور و قبر مطهر مولای متقیان صلوات الله علیه آدابی هست که ما حدود ۶۰ مورد از آنها را از منابع معتبر در کتاب «نبراس» آوردیم (۲).

حرم سالار شهیدان ، امام حسین علیه السلام

جامع ترین اثری که پیرامون زیارت امام حسین علیه السلام ، آثار دنیوی و اخروی آن ، پاداش گریه و ندبه بر آن حضرت و جایگاه حرم آن حضرت به دست ما رسیده ، کتاب «کامل الزیارات» از شیخ ابوالقاسم جعفر بن محمد بن قولویه ، متوفای ۳۶۹ هجری و استاد شیخ مفید علیهماالرحمه می باشد . ایشان این کتاب را در ۱۰۸ باب تألیف کرده و در هر بابی ده ها حدیث با اسناد بسیار معتبر نقل فرموده است .

نگارنده ۵۰ حدیث در این رابطه و ۵۰ حدیث در مورد آداب زیارت آن حضرت در کتاب «نبراس الزائر» با اسناد و منابع معتبر آورده است .

ص: ۲۵

-
- ۱- شیخ طوسی ، تهذیب الاحکام ، ج ۶ ، ص ۱۳۴ .
 - ۲- نگارنده ، نبراس الفائزین ، ص ۴۱ - ۴۶ .

علامه امینی قدس سره در یک مجلس ، بیست مورد از مواردی را که حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله از مصائب حضرت سیدالشهدا علیه السلام سخن گفته و در واقع مجلس عزا برای سالار شهیدان برگزار نموده ، در یک مجلس ، منحصرأ از طریق عامه نقل کرده و آن ها را در کتابی به نام «سیرتُنَا و سُنَّتُنَا» گرد آورده است .

صدیق ارجمند ، جناب آقای کلباسی ، اشعار عربی موجود در سوگ آن حضرت را در مجموعه ای متجاوز از ۵۰۰ مجلد گرد آورده و صدها مجلد آن تاکنون چاپ و منتشر شده است .

یکی از زیارت های خاصه آن حضرت ، زیارت اربعین است که امام عسکری علیه السلام آن را از نشانه های مؤمن بر شمرده است . (۱)

سال هاست که این زیارت از سوی شیفتگان آن حضرت در سطح جهانی با حضور بیش از ۲۰ میلیون نفر برگزار می شود .

تاکنون هیچ سالی تعداد حجاج خانه خدا از مرز سه میلیون نفر نگذشته است ، ولی تعداد زائران امام حسین علیه السلام از مرز ۲۰ میلیون نفر گذشته است !

ص: ۲۶

این بزرگترین همایش بشری در سطح دنیا می باشد ، که بیش از ۲۰ میلیون نفر از اقطار و اکناف جهان در ایام اربعین به سوی عتبه حسینی سرازیر می شوند .

جالب توجه و شایان دقت است که اشغال قسمت اعظم عراق توسط داعشی ها نیز نتوانست از عظمت و هیمنه آن بکاهد .

عصر عاشورا ، پیکر مقدّس حجت خدا را پایمال شَم ستوران کردند که نشانی از آن حضرت باقی نماند ، زنان و کودکان بی پناه را در خیمه ای گرد آوردند و خیمه را آتش زدند ، تا احدی از سلاله پیامبر در روی زمین نباشد ، ولی خداوند اراده کرد که این مشعل فروزان ، باقی بماند و در طول قرن ها نورافشانی کند و دلهای آزادی خواهان را به سوی مشعل آزادی فرا خواند .

۲۵ بار متوکل قبر مطهر و مضجع منور آن حضرت را با خاک یکسان کرد تا نشانی از سرور آزادگان باقی نباشد .

هارون الرشید درخت سِدَری که مشتاقان را به حریم حرم حسینی رهنمون می شد ، از ریشه و بُن قطع کرد ، تا نفرین پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله که فرموده بود :

« لَعَنَ اللَّهُ قَاطِعَ السِّدْرَةِ ؛

ص: ۲۷

خداوند لعنت کند قطع کننده درخت سدره را» (۱).

مرجع ضمیرش را پیدا کند. متوکل دستور داد که محل قبر آن حضرت را شخم بزنند، هر چه گاو را می زدند، روی قبر آن حضرت نمی رفت. (۲).

امان از دست گاو دو پا که حرم حجت خدا را تخریب می کند، حرم علامه مجلسی شمه ای از جنایات متوکل را در این رابطه نقل فرموده است. (۳).

در آن روزگار پر آشوب که متوکل برای حرم مطهر سالار شهیدان نگهبان گذاشته بود، زائران را دستگیر می کرد، دستشان را قطع می کرد، امام هادی علیه السلام به هنگام مریضی، به یکی از اصحاب امر فرمود که به حائر حسینی برود و برای شفای حضرتش دعا کند.

چون مهیای سفر شد، یکی از اصحاب گفت: او خودش حائر است.

چون این سخن به امام هادی علیه السلام نقل شد، فرمود:

رسول اکرم صلی الله علیه و آله از بیت خدا حرمتش بیشتر بود، ولی به گرد بیت الله طواف می کرد، حجر را استلام می نمود و در عرفات وقوف می نمود؛

ص: ۲۸

۱- . شیخ طوسی، الامالی، ص ۳۲۵، مجلس یازدهم، ح ۶۵۱.

۲- . همان، ص ۶۵۲.

۳- . علامه مجلسی، بحار الانوار، ج ۴۵، ص ۳۹۰-۴۰۹.

زیرا عرفات محلّی است که خداوند دوست دارد ، در آن جا خدای خوانده شود .

من نیز دوست دارم در جایی که خداوند دوست دارد که در آن جا خوانده شود ، برای من دعا شود .

حایر حسینی یکی از این مواضع می باشد .(۱)

بزرگان علما از این حدیث شریف استفاده کرده اند که زیارت امام حسین علیه السلام در هر شرایطی استحباب دارد ، اگر چه راه نا امن باشد و سفر ، خطری باشد .

امام صادق علیه السلام فرمود :

« إِنَّ لِمَوْضِعِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامِ حُرْمَةً مَعْرُوفَةً مَنْ عَرَفَهَا وَاسْتَجَارَ بِهَا أُجِيرَ ؛

برای محل قبر امام حسین علیه السلام حرمت معروفی هست ، هر کس آن حرمت را بشناسد و به آن پناهنده شود ، پناه داده می شود .»(۲)

و در حدیث دیگری فرمود :

ص: ۲۹

۱- ابن قولویه ، کامل الزیارات ، ص ۲۷۳ .

۲- طریحی ، المنتخب ، ص ۷۲ .

« مَنْ لاذَّ بِقَبْرِ الْحُسَيْنِ فَاسْتَجَارَ مِنَ النَّارِ وَ سَأَلَ الْجَنَّةَ ، إِلَّا أَجَارَهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ وَ أَعْطَاهُ الْجَنَّةَ ؛

هر کس به قبر امام حسین علیه السلام پناهنده شود از آتش جهنم ، و بهشت مسألت کند ، خداوند او را از آتش جهنم پناه می دهد و بهشت را به او عطا می فرماید .» (۱)

حرم کاظمین علیهما السلام

حرم مطهر امام کاظم و امام جواد علیهما السلام به « کاظمین » مشهور است .

امام کاظم علیه السلام به « باب الحوائج » مشهور است ، به جهت حوائج زیادی که به برکت توکل به آن حضرت برآورده شده است . (۲)

بانویی را دیدند که با شتاب به سوی حرم حضرت امام کاظم علیه السلام می دود ، یکی از حنابله از او پرسید : با این عجله به کجا می روی ؟

گفت : پسرم را دستگیر کرده اند و به زندان انداخته اند ، برای نجات او به حرم امام کاظم علیه السلام می روم .

آن مرد گفت : یادت باشد که امام کاظم علیه السلام نیز در زندان وفات کرده است !

ص: ۳۰

۱- ابو عبدالله شجری ، فضل زیاره الحسین علیهما السلام ، ص ۵۴ .

۲- ابن صباغ مالکی ، الفصول المهمه ، ص ۲۳۱ .

آن زن به شدت آزرده شد و به خداوند مَنان عرضه داشت :

« بِحَقِّ الْمَقْتُولِ فِي الْحَبْسِ أَنْ تُرِينِي الْقُدْرَةَ ؛

خدایا ! به حق آن امامی که در زندان به شهادت رسیده ، قدرت خود را بنمایان .

پسر آن زن آزاد شد ، و پسر آن شخص ، به جهت زخم زبانی که زده بود به زندان رفت .^(۱)

ابوعلی خلال گوید : برای هیچ حاجت مهمی به حرم حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام نرفتم و متوسل نشدم ، جز اینکه حاجتم برآورده شد .^(۲)

در مورد پاداش زیارت آن حضرت ، امام رضا علیه السلام فرمود :

زیارت قبر پدرم همانند زیارت قبر امام حسین علیه السلام می باشد .^(۳)

و در حدیث دیگری فرمود :

هر کس پدرم را در بغداد زیارت کند ، همانند کسی است که رسول خدا صلی الله علیه و آله یا امیرمؤمنان علیه السلام را زیارت

ص : ۳۱

۱- ابن شهر آشوب ، مناقب آل ابی طالب ، ج ۴ ، ص ۳۰۵ .

۲- خطیب بغدادی ، تاریخ بغداد ، ج ۱ ، ص ۱۳۳ .

۳- ابن قولویه ، کامل الزیارات ، ص ۳۰۰ .

کند ، جز این که آن ها فضیلت ویژه خود را دارند .(۱)

در حدیث صحیح از امام جواد علیه السلام منقول است که فرمود :

هر کس زیارت کند قبر موسی بن جعفر علیهما السلام را از برای اوست بهشت .(۲)

از امام هادی علیه السلام پرسیدند : زیارت امام حسین ، امام کاظم و امام جواد علیهم السلام کدامیک بهتر است ؟ فرمود :

زیارت امام حسین علیه السلام مقدم است و زیارت این دو امام جامع تر است و ثوابش بیشتر است .(۳)

امام کاظم علیه السلام در مقابر قریش قطعه زمینی را خریده بودند ، پس از شهادت در ملک خود دفن شدند .(۴)

۳۷ سال بعد ، امام جواد علیه السلام به شهادت رسید ، و در کنار مضجع منور جدّ بزرگوارش به خاک سپرده شد .

ص: ۳۲

۱- . کلینی، کافی شریف ، ج ۴ ، ص ۵۸۳ .

۲- . علامه مجلسی ، تحفه الزائر ، ص ۲۲۹ .

۳- . کلینی ، کافی شریف ، ج ۴ ، ص ۵۸۳ .

۴- . مسعودی ، اثبات الوصیه ، ص ۱۷۰ .

از بررسی صفحات تاریخ استفاده می شود که در قرن سوم بر فراز قبر کاظمین علیهما السلام گنبد و بارگاه با شکوهی ساخته شد و در عهد آل بویه بر شکوه و عظمت آن افزوده شد .

معجزات فراوان و کرامات باهره ای از آن باب الحوائج الی الله مشاهده شده که در برخی منابع ثبت شده است .(۱)

حرم عسکریین علیهما السلام

بعد از بقیع شهر تاریخی سامرا ، بیشترین تعداد خورشید تابان و ستارگان فروزان را در آسمان خود به تماشا نشسته است .

حرم مطهر و مضجع منور دو خورشید امامت ، امام هادی و امام حسن عسکری علیهما السلام در این شهر باستانی عاشقان شیفته و اخلاصمند

را به حریم خود فرا می خواند .

در حریم این دو خورشید فروزان ، چهار ستاره درخشان از خاندان عصمت و طهارت قرار دارند ، که عبارتند از :

۱ : حضرت نرجس خاتون ، ملکه جهان تشیع

۲ : حضرت حکیمه ، بانوی فرزانه خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام

ص : ۳۳

۱- . ابن طلحه ، مطالب السؤل ، ص ۲۹۲ .

۳: حضرت سلیل ، سفیر امام حسن عسکری و نائب حضرت مهدی علیهما السلام

۴: حضرت حسین ، برادر امام عسکری و عموی امام زمان علیهما السلام.

شهر سامرا علاوه بر این دو خورشید و چهار ستاره ، ویژگی دیگری دارد که در جهان آفرینش فقط در این شهر اتفاق افتاده است . و آن انفجار نور ، یا میلاد مسعود قبله مقصود ، کعبه موعود ، حضرت بقیت الله ارواحنا فداه ، که همه پیامبران از حضرت آدم تا حضرت خاتم ، از ظهور موفور السرورش خبر داده اند و در انتظار طلوع نورش چشم به راه زیسته اند .

حرم مطهر امام هادی و امام عسکری علیهما السلام همان محلی است که آن را امام هادی علیه السلام از شخصی به نام « دلیل بن یعقوب انصاری » خریداری کرده بود .(۱)

از امام عسکری علیه السلام روایت شده که فرمودند :

« قَبْرِ بَسْرَ مَنْ رَأَى أَمَانٌ لِأَهْلِ الْجَائِئِينَ ؛

قبر من در سُرْمَن رَأَى (سامرا) امان است برای اهل هر دو طرف .»(۲)

ص: ۳۴

۱- . خطیب بغدادی ، تاریخ بغداد ، ج ۱۲ ، ص ۵۷ .

۲- . شیخ طوسی ، تهذیب الاحکام ، ج ۶ ، ص ۹۳ .

دعای خاص حرم امام هادی علیه السلام

از امام هادی علیه السلام تقاضای دعای ویژه کردند، فرمود: من این دعا را فراوان می خوانم از خداوند خواسته ام که هر کس آن را در حرم من بعد از من بخواند او را نا امید نکند. دعا این است:

« يَا عِبْدَتِي عِنْدَ الْعُدَدِ ، وَيَا رَجَائِي وَالْمُعْتَمِدُ ، وَيَا كَهْفِي وَالسَّنْدُ ، وَيَا وَاحِدُ يَا أَحَدُ ، وَيَا قُلُّهُوَ اللَّهُ أَحَدُ ، أَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ بِحَقِّ مَنْ خَلَقْتَهُ مِنْ خَلْقِكَ ، وَلَمْ تَجْعَلْ فِي خَلْقِكَ مِثْلَهُمْ أَحَدًا ، صَلِّ عَلَى جَمَاعَتِهِمْ ، وَافْعَلْ بِي كَيْتَ وَ كَيْتَ » (۱)

سرداب مقدس

محل تولد حضرت بقیت الله ارواحنا فداه ، که امام هادی علیه السلام به مدت ۲۲ سال در آن زندگی کرده و امام عسکری علیه السلام ۲۸ سال در آن اقامت نموده ، همه عمر مبارکش را در آن با عبادت ، اطاعت ، تلاوت قرآن و مناجات با خدا سپری کرده است. با توجه به میلاد فرخنده امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف شیعیان آن جا را مقدس می دانند و بعد از زیارت امامین همامین ، به آنجا نیز مشرف می شوند و از قداست آن مکان تبرک می جویند .

ص: ۳۵

۱- . شیخ طوسی ، الامالی ، ص ۲۸۰ ، ح ۵۳۸ ؛ ص ۲۸۶ ، ح ۵۵۵ ، مجلس دهم و یازدهم .

حرم ملک پاسبان امام رضا علیه السلام

از عنایات بیکران حضرت احدیّت بر اهالی ایران زمین در دسترس بودن مضجع منور و حرم مطهر سلطان سریر ارتضاء ، حضرت علی بن موسی الرضا علیهما السلام است .

این امام همام تنها امامی است که ما ایرانیان برای تشرّف به محضر مقدّسش به گذرنامه نیاز نداریم و در تمام فصول سال ، در شبانه روز امکان تشرّف به محضر مقدّسش برای ما امکان پذیر می باشد .

احادیث وارده در مورد پاداش زیارت آن حضرت بسیار فراوان است ، که به شماری از آن ها اشاره می کنیم :

۱ : پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود :

« سَتُدْفَنُ بِضَعَةِ مَنِّي بِأَرْضِ خُرَاسَانَ لَا يَزُورُهَا مُؤْمِنٌ إِلَّا أُوجِبَ اللَّهُ لَهُ الْجَنَّةَ وَحَرَّمَ جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ ؛

به زودی پاره تن من در سرزمین خراسان به خاک سپرده می شود ، هیچ مؤمنی او را زیارت نمی کند ، جز این که خداوند متعال بهشت را برای او واجب می گرداند و جسدش را بر آتش حرام می نماید .» (۱)

ص: ۳۶

۱- . شیخ صدوق ، الامالی ، ص ۶۰ ، مجلس ۱۵ ، ح ۶ .

۲: در حدیث دیگری فرمود:

« سَتَدْفَنُ بَضْعَهُ مِنِّي بِأَرْضِ خُرَاسَانَ مَا زَارَهَا مَكْرُوبٌ إِلَّا نَفَسَ اللَّهُ كُرْبَتَهُ وَلَا مُذْنِبٌ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُ ؛

به زودی پاره تن من در سرزمین خراسان به خاک سپرده می شود، هیچ شخص غمگینی او را زیارت نمی کند، جز این که خداوند غم هایش را می زداید، و هیچ گنه کاری او را زیارت نمی کند، جز این که خداوند گناهانش را می آمرزد» (۱).

۳: امام صادق علیه السلام در فرازی از یک حدیث فرمود:

« مَنْ زَارَهُ عَارِفًا بِحَقِّهِ ، أَعْطَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَجْرَ سَبْعِينَ شَهِيدًا ، مِمَّنِ اسْتُشْهِدَ بَيْنَ يَدَيْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَلَيَّ حَقِيقَةً ؛

هر کس او را عارفانه بحقه زیارت کند، خداوند به او پاداش ۷۰ شهید عطا می کند، از شهیدانی که به حق در محضر رسول خدا صلی الله علیه و آله به شهادت رسیده باشند» (۲).

ص: ۳۷

۱- . شیخ صدوق، عیون الاخبار، ج ۲، ص ۲۶۱، ح ۱۴.

۲- . شیخ صدوق، من لا یحضره الفقیه، ج ۲، ص ۳۵۰، باب ۲۱۷، ح ۳۲.

۴: امام رضا علیه السلام فرمود :

« مَنْ زَارَنِي عَلَى بُعِيدِ دَارِي ، أَتَيْتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي ثَلَاثَةِ مَوَاطِنَ ، حَتَّى أُخَلِّصَهُ مِنْ أَهْوَالِهَا ، إِذَا تَطَايَرَتِ الْكُتُبُ يَمِينًا وَشِمَالًا ، وَ عِنْدَ الصَّرَاطِ وَ عِنْدَ الْمِيزَانِ ؛

هر کس مرا با دوری مزارم زیارت کند ، من در روز رستاخیز در سه مورد به دیدنش می آیم و او را از مشکلاتش نجات می دهم : (۱) هنگامی که نامه اعمال به چپ و راست می پرد ؛ (۲) در کنار صراط ؛ (۳) در هنگام سنجش اعمال .» (۱)

۵: در حدیث دیگری فرمود :

« أَبْلُغُ شِيعَتِي أَنَّ زِيَارَتِي تَعْدِلُ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى أَلْفَ حِجَّةٍ ؛

به شیعیانم ابلاغ کن که زیارت من در نزد خدا با هزار

حج معادل می باشد .» (۲)

۶: در حدیث دیگری خطاب به اهل قم فرمودند :

ص: ۳۸

۱- . شیخ صدوق ، من لا يحضره الفقيه ، ج ۲ ، ص ۳۵۰ ، باب ۲۱۷ ، ح ۳۱ .

۲- . ابن قولویه ، کامل الزیارات ، ص ۳۰۶ ، باب ۱۰۱ ، ح ۹ .

« مَرْحَبًا بِكُمْ وَ أَهْلًا فَأَنْتُمْ شَيْعَتُنَا حَقًّا وَ سَيِّئَاتِي عَلَيْكُمْ يَوْمَ تَزُورُونِي فِيهِ تُزَيِّتِي بِطُوسٍ ، أَلَا فَمَنْ زَارَنِي وَ هُوَ عَلَى غُسلٍ ، خَرَجَ مِنْ دُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ ؛

مرحبا به شما ، شما به راستی شیعیان ما هستید . روزی برای شما فرا می رسد که تربت مرا در طوس زیارت کنید ، آگاه باشید که هر کس با غسل ، مرا زیارت کند ، از گناهان بیرون می آید ، همانند روزی که از مادر متولد شده است . « (۱)

۷: امام رضا علیه السلام در سفر خراسان وارد بقعه هارونی شدند و در کنار قبر هارون خطی کشیده و فرمودند :

« اینجا تربت من است ، به زودی من در اینجا مدفون می شوم ، به زودی اینجا محل رفت و آمد شیعیان و محبان من می شود . هر کس مرا زیارت کند و به من سلام گوید ، خداوند رحمت و مغفرت خود را با شفاعت ما اهل بیت علیهم السلام بر او واجب گرداند . « (۲)

ص: ۳۹

۱- . شیخ صدوق ، عیون الاخبار ، ج ۲ ، ص ۲۶۴ ، ح ۳۴ .

۲- . شیخ صدوق ، عیون الاخبار ، ج ۲ ، ص ۱۳۵ ، ح ۱ .

۸: در حدیث دیگری فرمود :

« مَا زَارَنِي أَحَدٌ مِنْ أَوْلِيَائِي عَارِفًا بِحَقِّي إِلَّا شَفَعْتُ فِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ؛

هیچ کس از اولیایم که عارف به حق من باشد ، مرا زیارت نمی کند ، جز این که در روز قیامت شفاعتم در حق او پذیرفته می شود .» (۱)

۹: روزی یک نفر اهل طوس در خدمت امام صادق علیه السلام بود ، امام کاظم علیه السلام وارد شدند ، امام صادق علیه السلام به آن شخص فرمودند :

ای طوسی ! او امام ، خلیفه و حجت است بعد از من ، از صلب او مردی به دنیا می آید که مرضی خدا در آسمان و در زمین باشد ، در سرزمین شما ، با زهر جفا کشته می شود ، و غریبانه به خاک سپرده می شود ، هر کس او را در غربتش زیارت کند ، در حالی که او را امام واجب الاطاعه از سوی خدا بداند ، همانند کسی است که پیامبر خدا را زیارت کرده باشد .» (۲)

ص: ۴۰

۱- . همو ، من لا یحضره الفقیه ، ج ۲ ، ص ۳۴۹ ، باب ۲۱۷ ، ح ۲۶ .

۲- . شیخ صدوق ، الامالی ، ص ۴۷۰ ، مجلس ۸۶ ، ح ۱۱ .

۱۰: امام رضا علیه السلام در حدیث دیگری فرمودند :

« من به زودی با زهر جفا کشته می شوم و در کنار هارون به خاک سپرده می شوم . خداوند تربت مرا محل رفت و آمد شیعیان و دوستان من قرار می دهد . هر کس مرا در آن محل غربت زیارت کند ، روز رستاخیز دیدارم برای او واجب می شود . سوگند به خداوندی که حضرت محمد صلی الله علیه و آله را به رسالت گرامی داشت و او را بر همه مخلوقات برگزید ، هر کس در کنار قبر من دو رکعت نماز بخواند ، شایسته آمرزش خداوند می شود در روزی که با خداوند ملاقات نماید .» (۱)

مرحوم آیت الله حاج شیخ مرتضی حائری ، فرزند ارشد و عظیم الشأن مؤسس حوزه علمیه قم آیت الله العظمی ، آقای حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی قدس سره ملتزم بودند که نماز اول ماه را در اول هر ماه در حرم مطهر امام رضا علیه السلام بخوانند و برای این که درس طلبه ها خیلی تعطیل نشود ، شبانه با اتوبوس از قم به مشهد مقدس مشرف می شدند و به حرم مطهر مشرف شده ، نماز اول ماه را در

ص: ۴۱

۱- . شیخ صدوق ، عیون الاخبار ، ج ۲ ، ص ۲۲۹ ، باب ۵۲ ، ح ۱ .

حرم مطهر می خواندند و همان روز با اتوبوس به قم باز می گشتند و اگر اول ماه ، با تعطیلی حوزه علمیه مصادف می شد ، یکی یا دو روز توقف نموده ، و در صورت امکان با قطار می رفتند .

یکی از عزیزان ، اول هر سال ۵۲ بلیط رفت و آمد هواپیما تهیه می کرد ، و هر هفته عصر پنج شنبه از تهران مشرف می شد و عصر جمعه به تهران بر می گشت .

با فراهم بودن امکانات حیف است که کسی چندین ماه بر او بگذرد و به عتبه بوسی امام ثامن و ضامن تشرف پیدا نکند .

آداب زیارت

زائران ارض اقدس و راهیان مشهد مقدس شایسته است به نکاتی چند در زمینه آداب زیارت توجه کنند :

۱ : در طول مسافرت از گناه و معصیت و کارهای لغو و بیهوده به شدت اجتناب کند ، که ای بسا مانع قبولی اعمال و زیارت می شود .

۲ : پیش از ورود به سرزمین مقدس مشهد رضوی غسل زیارت کند .

۳ : به هنگام ورود به حرم مطهر حتماً با طهارت باشد .

۴ : اگر شب غسل کند ، تا صبح کفایت می کند و اگر روز غسل کند ، تا شب کافی می باشد .

۵: لباس تازه و پاکیزه بپوشد .

۶: در آستانه بایستد ، اذن دخول بخواند ، هر وقت دلش رقت پیدا کرد وارد شود .

۷: با اعتقاد به این که حضرت او را می بیند و سخنانش را می شنود و سلامش را جواب می دهد ، وارد حرم شود .

۸: در طول تشرف حضور قلبش را حفظ کند .

۹: هرگز در حرم با صدای بلند صحبت نکند .

۱۰: هرگز مزاحم دیگر زائران نشود و اگر قصد ارشاد کسی را دارد ، با زبان خوش و رعایت ادب تذکر دهد .

۱۱: در احترام زائران و خادمان کوتاهی نکند ، که احترام آن ها احترام امام علیه السلام می باشد .

۱۲: در پیش روی مبارک ، پشت به قبله زیارت بخواند .

۱۳: سپس به طرف بالای سر رفته ، رو به قبله دعا بخواند .

۱۴: در صورت امکان نماز زیارت را در طرف بالای سر بخواند .

۱۵: بهتر است که در رکعت اول نماز زیارت ، «سوره یس» و در رکعت دوم ، «سوره الرحمن» بخواند .

۱۶: در قنوت نماز ، حوائج خود را بخواهد .

۱۷: بعد از نماز زیارت ، دعای بعد از زیارت را بخواند .

۱۸: از دعاهای مأثور چون « مکارم الاخلاق » و « عالیہ المضامین » غفلت نکند .

۱۹: در رأس همه دعاهای برای فرج حضرت بقیه الله ارواحنا فداه دعا کند .

۲۰: بعد از زیارت ، اگر موجب ایذای دیگران نباشد به کنار ضریح رفته ، طرف راست صورتش را بر ضریح نهاده دعا کند .

۲۱: از گناهان گذشته اش توبه کند و تصمیم قطعی بگیرد که بعد از مراجعت گناه نکند .

۲۲: در حرم مطهر مقداری قرآن تلاوت نماید و به امام علیه السلام هدیه کند .

۲۳: در نماز زیارت ، یا هر نمازی که در حرم می خواند ، هرگز جلوتر از قبر مطهر ، حتی مساوی با آن نایستد .

۲۴: در حرم امام هشتم از نماز جعفر طیار غفلت نکند .

۲۵: به هنگام خروج از حرم پشت به ضریح نکند .

۲۶: در مدت اقامتش در مشهد مقدس نمازهای یومیه اش را در حرم بخواند .

۲۷: در حرم مطهر از سوی پدر ، مادر ، ذوی الحقوق ، همسایگان ، بی وارث ها و بد وارث ها نائب الزیاره شود .

۲۸: چون به وطن برمی گردد ، وضعش نسبت به قبل از سفر متفاوت باشد .

۲۹: بانوان محترمه بیش از سایر اوقات ، در مشهد مقدّس مواظب حجاب خود باشند .

۳۰: در هر فرصتی خود را به مشهد مقدّس برساند ، مخصوصاً در ایام زیارتی :

(۱) ماه رجب ، به ویژه اوّل ماه .

(۲) ۱۱ ذیقعه ، ولادت با سعادت آن حضرت علیه السلام .

(۳) ۲۳ ذیقعه ، روز زیارت مخصوص آن حضرت علیه السلام .

(۴) آخر ذیقعه ، روز شهادت امام جواد علیه السلام .

(۵) ۲۵ ذیقعه ، روز دحوالارض .

(۶) ششم رمضان ، روز ولایت عهدی آن حضرت علیه السلام .

(۷) آخر صفر ، روز شهادت آن حضرت علیه السلام .

(۸) اعیاد و وفیات و دیگر مناسبت ها .

حرم مطهر رضوی در گذر تاریخ

مضجع منور و حرم مطهر امام هشتم علیه السلام در روستای سرسبز نوغان از توابع شهر توس قرار دارد.

شهر توس در ۲۴ کیلومتری مشهد فعلی قرار داشت .

از توس مردان نامداری چون شیخ طوسی و خواجه نصیر طوسی

برخاسته اند . و در توس آثار عظیمی از عمارات باستانی وجود داشت که یکی از آن ها عمارت حمید بن قحطبه بود .

مشهد مقدّس در گذشته های دور با نام روستای سناباد در ۲۴ کیلومتری شهر توس شناخته می شد . در سال ۱۹۳ هجری هارون برای سرکوب شورش « رافع بن لیث » به خراسان رفته ، در توس بیمار شد ، در کاخ حمید بن قحطبه بستری شد و در همان جا در گذشت و در همان ساختمان به خاک سپرده شد .

در سال ۲۰۰ هجری که امام رضا علیه السلام در مسیر خود به مرو ، از توس عبور می کردند ، وارد بقعه هارونی شده و در کنار قبر هارون خطی کشیده و فرمودند : این جا تربت من است و به زودی در این

محل به خاک سپرده خواهم شد . (۱)

پس از خاک سپاری امام علیه السلام در بقعه هارونیه در کنار قبر هارون ، دعبل خزاعی اشعاری سروده که در ضمن آن می گوید :

قَبْرَانِ فِي طُوسَ خَيْرُ النَّاسِ كُلِّهِمْ

وَ قَبْرُ شَرِّهِمْ هَذَا مِنَ الْعَبْرِ

مَا يَنْفَعُ الرَّجْسُ مِنْ قُرْبِ الزَّكِيِّ وَلَا

عَلَى الزَّكِيِّ بِقُرْبِ الرَّجْسِ مِنْ ضَرَرٍ (۲)

ص: ۴۶

۱- . شیخ صدوق ، عیون الاخبار ، ج ۲ ، ص ۱۳۵ .

۲- . علامه قزوینی ، آثارالبلاد ، ص ۳۹۲ .

در طوس دو قبر در کنار یکدیگر است ، یکی قبر بهترین انسان ها ، دیگری قبر بدترین آن ها، این از مسائل عبرت انگیز است .

همجوار شدن با آن پیکر پاک و مطهر ، به آن پلید سودی ندارد و هم جواری آن ناپاک به آن پیکر مطهر آسیبی نمی رساند . تا قرن هشتم قبر هارون مشخص بود و شیعیان به هنگام ورود به حرم مطهر به قبر هارون لگد می زدند و به قبر مطهر امام علیه السلام درود می فرستادند .(۱)

تا چند سال پیش ، زائران ارض اقدس ، به هنگام طواف مضجع منور امام مهربانی ها ، چون به قسمت شمالی ضریح می رسیدند ، بانگ لعنت بر هارون و مأمون سر می دادند ، پس از جدا کردن بخش زنانه از بخش مردانه امکان طواف از بین رفت و عملاً این عمل قریبی ، تعطیل شد .

از روز نخست ، پیکر مقدس آن حضرت در داخل بقعه خاکسپاری شده و قبه ای بر فراز آن بود و بانویی از نوغان همه روزه می آمد ، و نظیف بقعه و خدمت رسانی بر زائران را بر عهده می گرفت .

سپس حسین بن علی صاعد ، خدمت رسانی را در سطح گسترده تری انجام می داد ، تا نسل به نسل بر تعداد خدمه افزوده شد . تا در قرن ششم گنبد و بارگاه با عظمتی ساخته شد ، که تا الآن سرپاست .

ص: ۴۷

۱- ابن بطوطه ، سفرنامه ، ج ۱ ، ص ۴۴۱ .

از اوایل قرن سوم تاکنون ، همه روزه کرامات فراوان از آن امام همام مشاهده گردیده و در کتاب ها گردآوری شده است .

ابن حبان ، دانشمند و محدث مشهور اهل سنت ، متوفای ۳۵۴ قمری در کتاب مشهور خود ، « الثقات » نقل می کند که من در طول زندگی ام با مشکلات لاینحل مواجه بودم ، که مرا همواره رنج می داد ، چون به توس رفتم ، از آن جا به سناباد رفتم ، به زیارت قبر امام رضا علیه السلام مشرف شدم و به آن حضرت ملتجی شدم ، دعایم مستجاب شد و حاجتم روا گردید . (۱)

ابوجعفر طوسی ، مشهور به « ابن حمزه » از بزرگان علمای شیعه در قرن ششم هجری ، در کتاب ارزشمند خود ، تعدادی از معجزات

امیرمؤمنان علیه السلام را نقل کرده ، در پایان نوشته است :

عجیب تر از همه این ها داستانی است که در عصر ما اتفاق افتاد و ما آن را مشاهده کردیم و آن داستان انوشیروان مجوسی ، از اهالی اصفهان است . او از نزدیکان خوارزم شاه بود ، او را برای رسانیدن پیامی به سلطان سنجر پسر ملکشاه فرستاد .

وی مبتلا به برص (پیسی) بود و در همه بدنش ظاهر بود .

ص : ۴۸

۱- . ابن حبان ، الثقات ، ج ۸ ، ص ۴۵۶ .

انوشیروان از انجام این مأموریت واهمه داشت ؛ زیرا می دانست که بسیاری از مردمان از مشاهدهٔ فرد بَرَص دار نفرت دارند .

هنگامی که به سرزمین طوس رسید ، به او گفتند : به حرم مطهر امام رضا علیه السلام مشرف شده ، از آن حضرت برای شفای خود تضرع کن .

او گفت : من مجوسی هستم ، می ترسم خدام مرا به حرم راه ندهند . گفتند : جامه هایت را عوض کن تا کسی تو را نشناسد . او نیز تغییر لباس داده وارد حرم شد و برای شفای خودش به آن حضرت ملتجی شد . هنگامی که از حرم مطهر بیرون آمد ، دید که آثار بَرَص در دست هایش به کلی رفع شده است . لباس هایش را در آورد و دید در هیچ قسمتی از بدنش از آثار بَرَص چیزی نمانده است . پس افتاد و غش کرد . چون به هوش آمد ، مسلمان شد ، صندوقی از نقره ساخت و به حرم مطهر وقف کرد و اموال فراوانی در این راه تقدیم نمود .

ابن حمزه گوید : داستان وی مشهور است و بسیاری از اهل خراسان آن را مشاهده کرده اند .^(۱)

ص: ۴۹

۱- ابن حمزه ، الثاقب فی المناقب ، ص ۲۰۵ ، در ذیل حدیث ۱۸۲ .

ظهور کرامات فراوان در طول قرون و اعصار، سلاطین هر زمان را به عتبه بوسی حرم مطهر و ایجاد بناها، صفه ها، رواق ها، صندوق ها، قبه ها و بارگاه های بسیار نفیس و قیمتی برای ضامن آهو، واداشته است.

سلجوقیان، سامانیان، دیلمیان، غزنویان، خوارزمشاهیان، تیموریان، صفویان، قاجاریان، و ... حاکمان و امیران هر دوره، در تعمیر، تزیین و احداث بناهای پیرامون حرم مطهر تلاش کرده اند، که شرح این تلاش ها به تألیف دائره المعارف چند جلدی نیاز دارد.

یک خاطره

اگر مسئولین حرم مطهر امام علی بن موسی الرضا علیهما السلام محلی برای ثبت کرامت های آن حضرت اختصاص دهند، یک دائره المعارف چند جلدی برای ثبت کرامت ها به راحتی تدوین می شود.

نگارنده سطور، خاطره ای دارد که مربوط به بیش از چهل سال پیش است. در آن سال، در شب میلاد امام رضا علیه السلام (شب ۱۱ ذیقعد الحرام) حدود ساعت یازده و نیم شب به قصد زیارت، وارد صحن مطهر شدم، یک جمعیت ۴۰ نفری از اهالی شهرستان مرند را دیدم که در نزدیکی شبکه فولاد، مشغول عرض ارادت به ساحت مقدس امام هشتم علیه السلام هستند و یکی از دوستان ما به عنوان

روحانی این کاروان ، از شهر مرند به همراه کاروان مشرف شده بود . معلوم شد که یک بانوی زمین گیر با این ها آمده ، که او را از شهر مرند روی تخته ای آورده بودند و در آن لحظه ، روی همان تخته ، به شبکه فولاد دخیل بسته بودند .

در وسط این مدیحه سرایی و عرض ادب ، یک مرتبه عنایتی شد به ۲۷ نفر ، که هر کدام با طنابی به شبکه فولاد دخیل شده بودند ، و در یک لحظه همگی شفا یافتند .

این بانو از جای برخاست ، تخته اش را برداشت که از میان جمع زائران خودش را نجات دهد . خدّام دور این ها را گرفتند و گفتند : احدی به این ها نزدیک نشود ، ما لباس های این ها را می گیریم ، در قطعات کوچک می بُریم و فردا در بیت آیت الله میلانی به علاقمندان تقدیم می کنیم .

یک مرد کور مادرزاد در میان آن ها بود که ۴۴ سال داشت و بینا شده بود ، به مردم نگاه می کرد به گنبد و مناره ها نگاه می کرد ، به دستان خود نگاه می کرد ، چون در عمرش چیزی را به چشم خود ندیده بود .

همچنین فلج مادرزادی بود ، که برای اوّلین بار روی پاهای خود ایستاده بود و ...

در طول قرون و اعصار ، ده ها هزار نفر در صحن و سرای امام رضا علیه السلام شفا یافته اند ، ولی این که ۲۷ نفر ، یک جا و در یک لحظه شفا پیدا کنند را ، در جایی ندیده ام ، ولی به چشم خود دیدم .

دعبل خزاعی

در میان صدها شاعر اهل بیت ، دعبل خزاعی ویژگی خاصی دارد ، او به محضر مقدس امام رضا علیه السلام شرفیاب شده ، قصیده تائیه خود را که با مطلع : « مدارس آیات »^(۱) آغاز می شود ، برای آن حضرت خوانده ، و صله دریافت کرده ، و افتخار یافته ، که امام رضا علیه السلام دو بیت بر آن بیفزایند .

هنگامی که دعبل ، از شهادت غریب بغداد ، به تعبیر : « وقبرٌ ببغداد لنفوس زکیه » سخن گفت ، امام علیه السلام فرمود : آیا می خواهی که من نیز دو بیت بر اشعار شما بیفزایم ؟

عرضه داشت : بلی ، ای فرزند رسول خدا ! فرمود :

وَ قَبْرٌ بِطُوسٍ يَا لَهَا مِنْ مُصِيبِهِ

تَوَقَّدَ فِي الْأَحْشَاءِ بِالْحَرَاقَاتِ

إِلَى الْحَشْرِ حَتَّى يَبْعَثَ اللَّهُ قَائِمًا

يُفْرِجُ عَنَّا الْهَمَّ وَالْكَرْبَاتِ

ص : ۵۲

۱- . یاقوت حموی ، معجم الادباء ، ج ۱۱ ، ص ۱۰۳ - ۱۱۲ .

و قبری در طوس، آه چه مصیبت هایی برای آن هست، که آتش در درون زبانه می کشد. تا روز رستاخیز، تا هنگامی که خداوند آن قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف را برانگیزد، تا هم و غم را از ما گشایش دهد.

دعبل گفت: این قبر در طوس، قبر چه کسی می باشد؟!

فرمود: قبر من است. (۱)

امام رضا علیه السلام در این ابیات از حوادث تلخی که در انتظار آن قبر مطهر بود، خبر می دهد. گویی با چشم خود می بیند که غارتگران ازبک و مغول چه جنایت ها و جسارت ها در اطراف این حرم مطهر مرتکب می شوند، تا نوبت به روس ها برسد و حرم مطهر را به توپ ببندند!!

حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه علیها السلام

شیخ مفید علیه الرحمه ۳۷ تن از فرزندان حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام را نام برده است. (۲)

سپس می فرماید: برای هر یک از اولاد حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام فضیلت و منقبت خاصی هست. (۳)

ص: ۵۳

۱- شیخ صدوق، کمال الدین، ج ۲، ص ۳۷۳؛ و عیون الاخبار، ج ۲، ص ۲۶۷.

۲- شیخ مفید، الارشاد، ج ۲، ص ۲۴۴.

۳- همان، ص ۲۴۶.

اما دختران حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام بر حسب آنچه به ما رسیده است ، افضل آن ها سیده جلیله معظمه ، فاطمه بنت امام موسی علیهما السلام ، مشهور به حضرت معصومه است که مزار شریفش در بلدة طیبه قم است .(۱)

به برکت قدوم حضرت معصومه علیها السلام به قم ، این شهر شرافت خاصی پیدا کرده و امام صادق علیه السلام پیش از تولد آن حضرت ، حتی پیش از تولد پدر بزرگوارش امام کاظم علیه السلام ، احادیث فراوان در عظمت و شرافت حضرت معصومه علیها السلام و این سرزمین بیان فرموده ، که چهل مورد از آن ها را علامه مجلسی در دائره المعارف بزرگ خود نقل فرموده است .(۲)

عمده این احادیث از کتاب ارزشمند « تاریخ قم » مشهور به تاریخ قم قدیم ، تألیف : حسن بن محمد بن حسن قمی است ، که به سال ۳۷۸

ص: ۵۴

-
- ۱- . محدث قمی ، منتهی الآمال ، ج ۲ ، ص ۴۴۷ .
 - ۲- . علامه مجلسی ، بحار الانوار ، ج ۶۰ ، ص ۲۰۷ - ۲۳۱ .

قمری آن را به عربی تألیف نموده ، حسن بن علی بن عبدالملک قمی ، به سال ۸۶۵ قمری آن را به فارسی ترجمه نموده است
(۱).

با کمال تأسف متن عربی آن در طول زمان از بین رفته ، فقط پنج باب از ترجمه فارسی آن به دست ما رسیده است .

خوشبختانه هشت باب آن به دست میرزای نوری رسیده و داستان مسجد مقدس جمکران را از آن نقل فرموده است . (۲)

۱ : امام صادق علیه السلام در تعدادی از این احادیث به راز قداست قم اشاره کرده می فرماید :

بانویی از فرزندان من به نام « فاطمه » دخت موسی در آن جا « قم » رحلت می کند که با شفاعت او همه شیعیان ما وارد بهشت
می شوند . (۳)

۲ : امام صادق علیه السلام در حدیث دیگری در مورد قم فرمودند :

« وَ سَتُدْفَنُ فِيهِ امْرَأَةٌ مِنْ وُلْدِي تُسَمَّى فَاطِمَةَ ، مَنْ زَارَهَا وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ ؛

ص : ۵۵

۱- . تهرانی ، الذریعه ، ج ۳ ، ص ۲۷۶ .

۲- . نوری ، مستدرک الوسائل ، ج ۱۹ ، ص ۳۶۶ .

۳- . قزوینی ، النقض ، ص ۱۹۶ .

به زودی در آن جا بانویی از تبار من ، به نام فاطمه دفن می شود . هر کس او را زیارت کند ، بهشت برایش واجب شود».(۱)

۳: حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام در مورد نور چشم خود فرمود :

« فِدَاهَا أَبَوَاهَا ؛ بَابِائِشْ بِه قَرْبَانِشْ ».(۲)

۴: امام رضا علیه السلام در مورد خواهر بزرگوارش فرمود :

« مَنْ زَارَهَا فَلَهُ الْجَنَّةُ ؛

هر کس او را زیارت کند ؛ بهشت از آن اوست ».(۳)

۵: در حدیث دیگری فرمود :

« مَنْ زَارَ الْمَعْصُومَةَ بِقُمْ كَمَنْ زَارَنِي ؛

هر کس حضرت معصومه علیها السلام را در قم زیارت کند ، همانند کسی است که مرا زیارت کند ».(۴)

ص: ۵۶

۱- . حسن بن محمد بن حسن قمی ، تاریخ قم ، ص ۲۱۴ .

۲- . مرحوم مستنبط به نقل از کتاب « ابن عرندس » - مخطوط .

۳- . شیخ صدوق ، عیون الاخبار ، ج ۲ ، ص ۲۷۱ .

۴- . محمد تقی خان سپهر ، ناسخ التواریخ ، ج ۳ ، ص ۶۸ .

۶: و در حدیث دیگری فرمود :

« مَنْ زَارَهَا عَارِفًا بِحَقِّهَا فَلَهُ الْجَنَّةُ ؛

هر کس او را زیارت کند ، در حالی که عارف به حق او باشد ، بهشت از آن اوست .» (۱)

۷: در فرازی از زیارت نامه آن حضرت فرمود :

« يَا فَاطِمَةُ اشْفَعِي لِي فِي الْجَنَّةِ ؛ فَإِنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ شَأْنًا مِنَ الشَّانِ ؛

ای فاطمه ! در بهشت برای من شفاعت کن ، که برای تو در نزد خدا مقامی بس رفیع است .» (۲)

۸: در حدیث دیگری آمده است :

« إِنَّ زِيَارَتَهَا تُعَادِلُ الْجَنَّةَ ؛

زیارت او همسنگ بهشت است .» (۳)

۹: امام جواد علیه السلام فرمود :

« مَنْ زَارَ قَبْرَ عَمَّتِي بِقَمِّ فَلَهُ الْجَنَّةُ ؛

ص: ۵۷

۱- . آیت الله بروجردی ، جامع الاحادیث الشیعه ، ج ۱۲ ، ص ۶۱۷ .

۲- . علامه مجلسی ، بحارالانوار ، ج ۱۰۲ ، ص ۲۶۶ .

۳- . بحرانی ، عوالم العلوم ، ج ۲۱ ، ص ۲۳۰ .

هر کس قبر عمه ام را در قم زیارت کند ، بهشت از آن اوست» (۱).

۱۰ : از امام رضا علیه السلام نقل شده که فرمود :

« هر کس نتواند به زیارت من بیاید ، اگر برادرم را در «ری» یا خواهرم را در «قم» زیارت کند ، همان ثواب زیارت مرا در می یابد» (۲).

حرم های امن

آیا تا به حال فکر کرده اید که در مراسم حج که در حدود سه میلیون نفر از اقصی نقاط جهان به سرزمین وحی مشرف می شوند و در صف های فشرده و متراکم دور کعبه طواف می کنند ، اگر یک نفر از آن ها به یک بیماری سرایت کننده مبتلا باشد ، چه فاجعه ای رخ می دهد؟!

آیا تا به حال فکر کرده اید که در ایام زیارتی که میلیون ها نفر از اقطار و اکناف جهان به سوی حرم با صفای سالار شهیدان مشرف می شوند ، اگر یکی از آن ها به ویروس خطرناکی مبتلا باشد ، چه فاجعه ای رخ می دهد؟!

ص: ۵۸

۱- ابن قولویه ، کامل الزیارات ، ص ۳۲۴ .

۲- مولا حیدر خوانساری ، زبده التصانیف ، ج ۶ ، ص ۱۵۹ .

آیا تا به حال فکر کرده اید که در میان بیش از بیست میلیون نفر که همه ساله در ایام اربعین حسینی از چهارگوشه جهان به سوی کربلای معلی که فاقد همه گونه وسایل بهداشتی است ، سرازیر می شوند ، اگر یک نفرشان مبتلا به یک باکتری خطرناک باشد ، چه فاجعه ای رخ می دهد ؟

پاسخ این وسوسه های شیطانی ، فقط یک جمله است و آن این که این حرم ها حرم امن الهی می باشند ، این حرم ها آتش جهنم را خاموش می کنند ، چه رسد به ویروس های منحوس دنیوی !

حرم مکی

در مورد حرم مکی منطق وحی در دو سوره ، تعبیر : « حَرَمًا آمِنًا » فرموده است . (۱)

امام صادق علیه السلام در تفسیر این آیه فرمود :

« مَنْ دَخَلَ الْحَرَمَ مِنَ النَّاسِ مُسْتَجِيرًا بِهِ فَهُوَ آمِنٌ ، وَ مَنْ دَخَلَ الْحَبِيتَ مُسْتَجِيرًا بِهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَهُوَ آمِنٌ مِنْ سَيِّئِ خَطِّ اللَّهِ ، وَ مَنْ دَخَلَ الْحَرَمَ مِنَ الْوَحْشِ وَالسَّبَاعِ وَالطَّيْرِ فَهُوَ

ص: ۵۹

۱- . سوره قصص ، آیه ۵۷ و سوره عنکبوت ، آیه ۶۷ .

أَمِنُ مِنْ أَنْ يُهَاجَ أَوْ يُؤَذَى حَتَّى يَخْرُجَ مِنَ الْحَرَمِ ؛

هر کدام از مردمان وارد حرم شود و به آن پناهنده شود ، در امان است . هر فرد گنه کاری وارد بیت شود و به آن پناهنده شود ، از غضب خداوند در امان است . هر حیوان وحشی ، درنده یا پرنده وارد حرم شود ، در امان است . کسی نمی تواند به آن آسیبی برساند تا هنگامی که از حرم بیرون شود . (۱)

حرم نبوی

امام صادق علیه السلام از دجال سخن گفت و فرمود :

« فَلَمْ يَبْقَ مِنْهُ إِلَّا وَطَنُهُ إِلَّا مَكَّةَ وَالْمَدِينَةَ ، فَإِنَّ عَلَى كُلِّ نَقْبٍ مِنْ أَنْقَابِهَا مَلَكًا يَحْفَظُهَا مِنَ الطَّاعُونَِ وَالدَّجَالِ ؛

هیچ شکافی نمی ماند جز این که دجال از آن وارد می شود ، به جز مکه و مدینه ، که بر هر شکافی از آن فرشته ای است که آن را از «طاعون» و دجال محافظت می کند . (۲)

ص: ۶۰

۱- . شیخ حر عاملی ، وسائل الشیعه ، ج ۱۳ ، ص ۲۳۰ ، باب ۱۴ ، ح ۱۲ .

۲- . شیخ طوسی ، تهذیب الاحکام ، ج ۶ ، ص ۱۲ ، باب ۵ ، ح ۲ .

این حدیث شریف صریح است در این که طاعون به مکه و مدینه وارد نمی شود ، یعنی امن بودن حرم مکی و حرم نبوی فقط تشریحی نیست ، بلکه تکوینی هم هست و امتیث آن ها فقط از جهت معنوی نیست ، بلکه از نظر مادی نیز هست .

در حدیث دیگری که حسن بن محبوب زراد در مشیخه خود از امام صادق علیه السلام روایت کرده ، امام علیه السلام از خروج سفیانی و شدت بلاها صحبت می کند ، می فرماید :

« وَ يَشْتَدُّ الْبَلَاءُ وَ يَشْمَلُ النَّاسَ مَوْتُ وَ قَتْلٌ ، وَ يَلْجَأُونَ مِنْهُ إِلَى حَرَمِ اللَّهِ تَعَالَى وَ حَرَمِ رَسُولِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ ؛

بلاها شدت پیدا می کند ، مرگ و کشتار همگانی می شود ، پس مردمان از آن به حرم خدا و حرم رسول خدا صلی الله علیه و آله پناه می برند .» (۱)

در این حدیث شریف سه نکته مهم است :

۱ : این حدیث را حسن بن محبوب بیش از یکصد سال پیش از وقوع غیبت نقل کرده و در آن از غیبت صغری و کبری سخن رفته است .

ص : ۶۱

۲: در این حدیث از مرگ و قتل سخن رفته و تعبیر « شَمَلَ » آمده ، یعنی : فراگیر شدن و تعبیر « موت » آمده که فقط در مورد کشتارها نیست ، بلکه مطابق دیگر روایات از « مرگ سفید »

سخن رفته ، که بیشترین ظهورش در وبا ، طاعون ، کرونا و امثال آن ها می باشد .

۳: در این حدیث از پناه بردن در مقابل این حوادث به حرم امن الهی و حرم امن رسول خدا صلی الله علیه و آله سخن رفته است .

حرم علوی

شیخ طوسی در مقدمات زیارت مولای متقیان علیه السلام در روز غدیر می فرماید :

« إِذَا أَتَيْتَ الْكُوفَةَ فَاعْتَسِلْ مِنَ الْفُرَاتِ قَبْلَ دُخُولِهَا ، فَإِنَّهَا حَرَمُ اللَّهِ وَ حَرَمُ رَسُولِهِ وَ حَرَمُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ؛

چون به کوفه آمدی ، پیش از ورود به آن از فرات غسل کن ، که آن جا حرم خدا ، حرم رسول خدا صلی الله علیه و آله و حرم امیرالمؤمنین علیه السلام می باشد .» (۱)

علامه مجلسی قدس سره در مورد اعمال مسجد کوفه می فرماید :

آن گاه به کوفه روی می کنی که روایت شده : آن جا حرم خدا ،

ص: ۶۲

۱- . شیخ طوسی ، مصباح المتهجد ، ص ۷۳۹ .

حرم رسول خدا و حرم امیرالمؤمنین علیه السلام می باشد» (۱).

هارون الرشید که به شکار رفته بود، آهوانی مشاهده کرد که در کنار تپه ای هستند، باز شکاری و سگ های شکاری به سوی آن ها فرستاد، آن ها به آن تپه پناه بردند و سگ ها و بازها برگشتند.

چندین بار این کار را تکرار کرد و هر بار آهوها به آن تپه پناه بردند، بازها و سگ ها بازگشتند.

دستور داد که به کوفه بروند و پیرمردی را که از همه کهن سال تر باشد بیاورند.

پیرمرد کهن سالی را آوردند، از او پرسید: داستان این تپه چیست؟

او گفت: من از پدران خود شنیده ام، که آن ها از پدرانشان نقل کرده اند که این جا قبر شریف امیرمؤمنان علیه السلام می باشد.

«جَعَلَهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ حَرَمًا لَا يَأْوِي إِلَيْهِ شَيْءٌ؛ إِلَّا أَمِنَ؛

خداوند آن جا را حرم قرار داده است، چیزی به آن جا پناه نمی برد، جز این که در امان می ماند.

پس هارون مدتی در آن جا ماند، اموال زیادی هزینه کرد و بارگاه باعظمتی ساخت. (۲).

ص: ۶۳

۱- علامه مجلسی، بحارالانوار، ج ۱۰۰، ص ۴۰۹.

۲- دیلمی، ارشاد القلوب، ج ۲، ص ۲۳۳ (چاپ دیگر، ص ۴۳۶).

امام سجاد علیه السلام در حدیثی می فرماید :

« اتَّخَذَ اللَّهُ أَرْضَ كَرْبَلَاءَ حَرَمًا آمِنًا مُبَارَكًا قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ أَرْضَ الْكَعْبَةِ ، وَ يَتَّخِذَهَا حَرَمًا ، بِأَرْبَعَةِ وَ عِشْرِينَ أَلْفَ عَامٍ ؛

خداوند مَنان سرزمین کربلا را به عنوان حرم امن و مبارک قرار داده ، ۲۴۰۰۰ سال پیش از آن که زمین کعبه را خلق کند و آن را حرم قرار دهد.

و در ادامه فرمود : هنگامی که خداوند زمین را با زلزله از بین می برد ، تربت حسینی را چون سرزمین صاف و نورانی در برترین باغ های بهشت قرار می دهد و در آن جا فقط پیامبران مرسل و اولوالعزم را اسکان می دهد . خاک کربلا در میان باغ های بهشتی همانند ستاره سحر می درخشد و نور آن دیدگان اهل بهشت را خیره می سازد و بانگ می زند : من سرزمین پاک ، مبارک و مقدسی هستم که پیکر سرور شهیدان و سالار جوانان بهشت را در بر گرفته بودم « . (۱)

ص: ۶۴

امام صادق علیه السلام فرمودند :

« إِنَّ لِمَوْضِعِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ حُرْمَةً مَعْرُوفَةً مَنْ عَرَفَهَا وَاسْتَجَارَ بِهَا أُجِيرَ ؛

برای محل قبر امام حسین علیه السلام احترام خاصی هست ، هر کس آن را بشناسد و به آن پناه ببرد ، پناه داده می شود .» (۱)

سید بن طاووس برای سومین زیارت مطلقه امام حسین علیه السلام اذن دخولی نقل کرده ، که در فرازی از آن آمده است :

« الْحَرَمُ حَرَمُ اللَّهِ وَ حَرَمُ رَسُولِهِ وَ حَرَمُكَ ، يَا مَوْلَايَ أَتَأْذَنُ لِي بِاللَّدْخُولِ إِلَى حَرَمِكَ ؛

حرم حرم خدا ، حرم رسول خدا ، و حرم شماست ، ای مولای من! آیا به من اجازه ورود به حرمتان را می دهید ؟ » (۲)

امام صادق علیه السلام در فرازی از یک حدیثی طولانی ، خطاب به معاویه بن وهب فرمود :

ص: ۶۵

۱- . شیخ طوسی ، تهذیب الاحکام ، ج ۶ ، ص ۷۱ .

۲- . سید بن طاووس ، مصباح الزائر ، ص ۲۴۵ .

« لَا تَدْعُهُ لِيَخُوفٍ مِنْ أَحَدٍ ، فَمَنْ تَرَكَهُ لِيَخُوفٍ رَأَى مِنَ الْحَسْرَةِ مَا يَتَمَنَّى أَنْ قَبْرَهُ نَبَذَهُ ؛

زیارت آن حضرت را برای ترس از احدی ترک نکن ، هر کس آن را برای ترس ترک کند ، آن قدر حسرت می خورد

که آرزو می کند ای کاش قبرش او را بیرون می انداخت .» (۱).

امام باقر علیه السلام به محمد بن مسلم فرمود : آیا به زیارت قبر امام حسین علیه السلام می روی ؟

گفت : با ترس و لرز .

فرمود : هر قدر ترس و لرز بیشتر باشد ، ثواب زیارت به همان مقدار است .

سپس فرمود :

هر کس در حال ترس و لرز به زیارت امام حسین علیه السلام برود ، خداوند در روز قیامت او را از ترس و لرز امان می دهد

(۲).

امام صادق علیه السلام زیارت نامه کوتاهی به یونس بن ظبیان تعلیم فرمود ، تا به هنگام تقیّه در مقابل قبر مطهر سالار شهیدان

بایستند و با آن

ص: ۶۶

۱- . سید بن طاووس ، مصباح الزائر ، ص ۱۹۴ .

۲- . ابن قولویه ، کامل الزیارات ، ص ۱۲۷ .

الفاظ کوتاه آن حضرت را زیارت کند. (۱)

از این حدیث شریف نتیجه می‌گیریم که در هیچ شرایطی نباید از زیارت آن حضرت غفلت کنیم.

این بود خلاصه سخنان پیشوایان معصوم علیهم السلام که در کتب اربعه و دیگر منابع اصیل و معتبر با سلسله اسناد روایت شده است.

اگر بخواهیم در مورد دیگر حرم‌های معصومین علیهم السلام به تفصیل سخن بگوییم، سخن به درازا می‌کشد، در مورد حرم‌ها به همین مقدار بسنده می‌کنیم، در پایان اشاره‌ای به حرم مطهر کریمه اهل بیت حضرت معصومه علیها السلام می‌نماییم.

حرم اهل بیت علیهم السلام

در میان حرم‌های مطهر امام زادگان واجب‌التعظیم، تنها یک حرم داریم که به همه اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام ارتباط دارد، و آن حرم حضرت معصومه علیها السلام می‌باشد و در زیارت نامه مأثور از امام رضا علیه السلام به رسول اکرم صلی الله علیه و آله، حضرت فاطمه زهرا علیها السلام و همه امامان: با صیغه خطاب، سلام عرض می‌کنیم و در این رابطه

ص: ۶۷

۱- ابن قولویه، کامل‌الزیارات، ص ۱۲۶.

حدیث لطیفی داریم که این معنی در آن به صراحت آمده است :

امام صادق علیه السلام در حدود نیم قرن پیش از تولد حضرت معصومه علیها السلام فرمودند :

«الَا- إِنَّ لِلَّهِ حَرَمًا وَهُوَ مَكَّةُ ، أَلَا إِنَّ لِرَسُولِ اللَّهِ حَرَمًا وَهُوَ الْمَدِينَةُ ، أَلَا وَ إِنَّ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ حَرَمًا وَهُوَ الْكُوفَةُ ، أَلَا إِنَّ حَرَمِي وَ حَرَمَ وُلْدِي بَعْدِي قُمْ ، أَلَا وَ إِنَّ قُمْ كُوفَتُنَا الصَّغِيرَةُ ، أَلَا إِنَّ لِلْجَنَّةِ ثَمَانِيَةَ أَبْوَابٍ ، ثَلَاثٌ مِنْهَا إِلَى قُمْ ، تُقْبَضُ فِيهَا امْرَأَةٌ مِنْ وُلْدِي ، وَ اسْمُهَا فَاطِمَةُ بِنْتُ مُوسَى ، تَدْخُلُ بِشَفَاعَتِهَا شِعْتَنَا الْجَنَّةَ بِأَجْمَعِهِمْ ؛

آگاه باشید که برای خدا حرمی است و آن مکه است . برای رسول خدا صلی الله علیه و آله حرمی است و آن مدینه است . برای امیرمؤمنان علیه السلام حرمی است و آن کوفه است . حرم من و فرزندانم بعد از من ، قم است . قم کوفه کوچک ما می باشد . برای بهشت هشت درب است ، سه تای آن ها به سوی قم است . بانویی از فرزندان من ، به نام «فاطمه» دخت موسی در آن جا رحلت می کند که با شفاعت او همه شیعیان ما وارد بهشت می شوند» . (۱)

ص: ۶۸

گزارشی مستند و علمی راجع به حریم مقدس امام رضا علیه السلام

اینک با نگاهی گذرا به آن چه گفته شد ، به متن گزارش دانشگاه تهران می پردازیم که ۳۰ سال قبل در دو نوبت از صحن و سرای امام رضا علیه السلام نمونه برداری کرده ، در دانشگاه تهران آزمایش نموده ، نتیجه آزمایش را در فصلنامه زیست شناسی چاپ و منتشر کرده اند .

در گذشته که راه عتبات عالیات بسته بود ، در ایام اربعین میلیون ها نفر از شیعیان شیفته و دلباخته اهل بیت علیهم السلام از اقطار و اکناف جهان به زیارت سلطان سریر ارتضاء امام رضا علیه السلام شرفیاب می شدند .

نویسنده کمترین دقیقاً ۴۰ سال است که سعادت تشرّف به مشهد مقدّس ، در ایام اربعین نصیب شده و همه ساله دهه آخر ماه صفر را در مشهد مقدس به عرض ارادت به ساحت قدس اهل بیت علیهم السلام توفیق داشته ام .

در دهه ۵۰ که مرحوم یونسیان(۱)

مقیم مشهد بودند و در دانشگاه فردوسی تدریس داشتند ، دست به ابتکاری زده کار ارزشمندی انجام دادند .

ص: ۶۹

۱- . نیم نگاهی به شخصیت گزارشگر محترم : شادروان مرحوم مهندس علی اصغر یونسیان ، مؤلف ، محقق ، شاعر ، خطیب ، مبلغ ، مروج و معلّم که یک عمر در خدمت به خاندان عصمت و طهارت ۷ تلاش کرد و ۳۳ مجلد کتاب ارزشمند به نظم و نثر از خود به یادگار گذاشت که هر کدام از آنها سندی بر علم و دانش و اخلاص ، پشتکار و دلباختگی او نسبت به اهل البیت علیهم السلام عموماً و امیرالمؤمنین علی علیه السلام و حضرت زهراى مرضیه علیها السلام و امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف و ... خصوصاً می باشد .

در سالی که دهه آخر صفر با ماه شهریور مصادف شده بود ، و افراد زیادی به جهت نزدیک شدن ایام تحصیلی مدارس ، فرزندان خود را به مشهد آورده بودند و ترافیک زائران در همه جای مشهد مقدّس بیش از حد تصوّر بود ، مرحوم یونسیان به تعدادی از دانشجویان خود پیشنهاد کرد که در چهار خیابان اصلی مشهد مقدّس :

۱ : خیابان تهران (خیابان امام رضا علیه السلام)

۲ : خیابان طبرسی

۳ : بالا خیابان (خیابان آیت الله شیرازی)

۴ : پایین خیابان (خیابان نواب صفوی)

از نقاط مختلف نمونه برداری کنند و در ظرف های جداگانه قرار بدهند .

مثلاً از آخر خیابان ضیّه ، فلکّه ضیّه ، فلکّه برق ، چهار راه دانش ، فلکّه آب ، ورودی صحن مطهر ، داخل صحن ، ورودی حرم مطهر ، داخل حرم و کنار ضریح . همچنین سه خیابان دیگر .

ص : ۷۰

در یک روز بارانی که همه جا گل و لای بود، دانشجویان این کار را انجام دادند، استاد یونسیان آن‌ها را در دانشگاه مشهد مقدس آزمایش کردند و به نتیجه عجیبی دست یافتند. مثلاً در آخر خیابان ضد میکروب بسیار کم، در فلکه ضد کمتر، در فلکه برق کمتر... هر چه به صحن مطهر نزدیک تر شدند کمتر، سرانجام در داخل حرم و در کنار ضریح به صفر رسید.

این نکته را باید اضافه کنم، زائران ارض اقدس از همه نقاط کشور می‌باشند، بسیاری از آنها از روستاها می‌آیند، احیاناً در روستایشان حمام وجود ندارد، در مشهد مقدس نیز در مسافرخانه‌ها و خانه‌هایی اسکان پیدا می‌کنند که امکانات بهداشتی ندارند. حتی اگر فرض کنیم که در هتل غسل زیارت کرده، لباس تمیز پوشیده به سوی حرم حرکت کرده باشند، در آن ترافیک انسان‌ها، که اجباراً با پای پیاده مشرف می‌شوند، چون در آن ایام خیابان‌های منتهی به حرم بسته می‌باشد، چقدر عرق می‌کنند و موجبات آلوده شدن به میکروب فراهم می‌شود.

در چنین شرایطی اگر بخواهند به ضریح مقدس نزدیک شوند، چقدر باید تلاش کنند، چقدر باید عرق بریزند، تا دستشان به ضریح برسد.

آزمایش مرحوم یونسیان در سطح وسیعی انعکاس یافت و گزارش

آن به مراکز علمی تهران رسید ، از تهران عده ای به مشهد مقدس گسیل شدند و مشابه آزمایش مرحوم یونسیان را در سال ۱۳۶۹ ش در دو نوبت : اردیبهشت ماه و اسفند ماه انجام دادند و نتیجه آن را در سطح گسترده ای اعلام کردند .

مرحوم یونسیان این گزارش را در یکی از آثارش به نام « چه کنیم عقل ما کامل شود » که در سال ۱۳۸۱ شمسی چاپ شده ، منتشر کرد .

اینک متن گزارش ایشان را در این جا می آوریم :

متن گزارش استاد یونسیان

تحقیق تازه و خواندنی

شاید این مطلب نه از نظر اعتقادی (که عین اعتقاد ماست) بلکه از نظر تجربی تازگی داشته باشد که بدانیم حتی هر چه نزدیکتر به ضریح مقدس آن حضرت می شویم میزان آلودگی و میکروب های موجود در هوا و در و دیوارهای حرم مطهرش به صفر نزدیک می شود .

ما کتاب خود را با درج تحقیقی که تحت عنوان « طرح بررسی میکروبی حرم مطهر امام رضا علیه آلا ف التحیه و الثناء » در سال ۱۳۶۹ شمسی صورت گرفت خاتمه می دهیم تا کوردلان مخالف ولایت مطلقه اش بدانند نه تنها خود عین عصمت و تعلیماتش

ص: ۷۲

معصوم پرور است ، بلکه هر چه به دیواره های حرم و ضریح مقدسش نزدیکتر می شویم در صد آلودگی ها و میکروب ها کمتر می شود تا به حداقل ممکن می رسد .

در سال ۱۳۶۹ از طرف « وزارت فرهنگ و آموزش عالی ، سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران » طی نامه ای به شماره ۱۴۵۴/۷۹/۳۰۱ سه پژوهشگر معرفی شدند تا در مورد : « احتمال پراکندگی میکروبی در حرم مطهر امام رضا علیه السلام » تحقیق نمایند و از آستان قدس رضوی در آن نامه تقاضا شده بود نسبت به نمونه برداری از نقاط مختلف ، علی الخصوص خاک مرقد مطهر با ایشان همکاری های لازم معمول شود .

تحقیقات پژوهشگران پس از انجام و اتمام به صورت مقاله ای در « فصلنامه زیست شناسی » چاپ و اکنون عیناً در اختیار شما ارادتمندان به ساحت مقدس آن حضرت قرار داده می شود .

طرح بررسی میکروبی حرم مطهر امام رضا علیه السلام

فساد نعشی بلافاصله پس از مرگ موجودات زنده شروع می شود . علت این امر از کار افتادن سیستم تدافعی بدن است . چرا که میکروارگانیسم های خارج از بدن از بیرون و میکروب های داخلی

ص: ۷۳

از درون به تخریب بافت ها می پردازند و چون گلبول های سفید و سیستم تدافعی و ترمیمی نیز از کار افتاده است ؛ لذا به سرعت سلول ها تجزیه شده و از بین می روند . به همین جهت بلافاصله پس از مرگ ، فساد نعشی آغاز می شود و دائماً با پیشرفت زمان این فساد به پیش می رود . در پزشکی قانونی از روی میزان پیشرفت فساد نعشی می توان زمان مرگ را تخمین زد . این فساد در طول زمان گسترش یافته و تمام بافت ها ظرف مدت کوتاهی تجزیه گردیده و تنها استخوان ها باقی می ماند . مواد پروتئینی استخوان ها نیز به زودی تجزیه شده و مواد سخت و معدنی باقی می مانند که آنها نیز به تدریج متأثر از فعل و انفعالات شیمیایی خصوصاً در زمینه های اسیدی متلاشی شده و وارد خاک می گردند . البته در برخی موارد در اثر استحاله بدن موجودات تبدیل به سنگواره می گردد که از این مبحث خارج است .

تحت شرایط خاص اقلیمی ، گاه جسد برخی موجودات بدون آن که مبدل به فسیل گردد سالم مانده و تجزیه نمی گردد ؛ به عنوان مثال می توان ماموت ها را مثال زد که در عصر یخبندان در چنگال سرما به دام افتاده و کاملاً سالم باقی مانده اند .

در حفاری های باستانی یا موارد اتفاقی نیز اجساد بعضی از انسان ها از دل

زمین بیرون می آید که علی رغم گذشت زمان طولانی از مرگ آن ها هم چنان بدنشان سالم باقی مانده است . مبانی این موضوع بر دو پایه استوار است . که یکی مبحث علمی قضیه بوده و دیگری بُعد اعتقادی آن است .

از لحاظ اعتقادات مذهبی ، معصومین علیهم السلام و افراد پاک و برجسته از هرگونه پلشتی(۱) به دور بوده و فساد در آنها راه نمی یابد ، بدین لحاظ حتی پس از مرگ نیز به فرمان باری تعالی فساد نعشی از ایشان دور شده و بدن مطهرشان هم چنان سالم باقی می ماند . بدن سالم حُر بن ریاحی و ابن بابویه که اتفاقاً در قرون معاصر سالم از قبر خارج شده اند مؤید این ادعا است . (۲)

از سوی دیگر از نظر مکانی نیز ، محل دفن برخی از بزرگان دین صراحتاً از خاک بهشت یا امثال آن ذکر شده و شفاعت بخش بودن آن و همین طور دارای کراماتِ دیگر بودنشان با استفاده از روایات محرز است . مانند خاک کربلا یا خاک طوس .

ص: ۷۵

۱- - پلیدی و آلودگی .

۲- - محقق ارزشمند جناب آقای علی اکبر مهدی پور کتابی تحت عنوان « اجساد جاویدان » تألیف نموده اند ، در این کتاب ارزشمند گزارش مستند ۱۳۶ تن از پیامبران ، شهیدان ، عالمان و صالحانی که پس از ده ها ، صدها و احیاناً هزاران سال ، پیکر پاکشان تر و تازه پدیدار گشته است ارائه می دهند . (مؤلف)

چنان که از امام محمد تقی علیه السلام نقل شده که :

« در میان کوه طوس قطعه ای از زمین است از بهشت برداشته شده و هر که در آن داخل شود روز قیامت از آتش جهنم ایمن خواهد بود.»

هر چند که چنین امری یعنی سالم ماندن بدن ائمه علیهم السلام نیاز به توجیه علمی ندارد ؛ لیکن از لحاظ علوم تجربی نیز مسئله قابل توجیه است . بدین شکل که ممکن است به خواست خدا نقطه ای از زمین به دلایل متعارف مادی استریل بوده و یا حتی خاصیت میکروب کشی داشته باشد (مثل معادن نمک) و لذا چنین زمینی نه تنها موجب تجزیه بدن از خارج نمی شود ، بلکه می تواند جایگزین سیستم تدافعی بدن نیز بگردد .

هر چند که میان مقوله متافیزیک مافوق الطبیعه و علوم تجربی تفاوت بسیار است لیکن بر آن شدیم لاقلاً من باب تحقیق ، مسئله را از جهت میکروبیولوژی مورد بررسی قرار دهیم ، لذا به تهیه و تنظیم طرحی به شکل زیر پرداختیم .

بر اساس این طرح ابتدا نقشه کاملی از حرم مطهر تهیه نموده و سپس با مرکز قرار دادن ضریح مطهر دواير متحدالمرکزی از اطراف فلکه

ص: ۷۶

حرم تا مرکز (یعنی ضریح) رسم نمودیم و سپس بر روی دوایر مزبور نقاطی را تعیین نمودیم و در ساعات مختلف شبانه روز و در فصول گوناگون سال به نمونه برداری میکروبی از آن نقاط پرداختیم ، بدین شکل که در هر نقطه با استفاده از یک سو آب استریل میکروبیولوژی آغشته به محیط کشت ، ما از (آبگوشت BROTH) نمونه گرفته و در یک ظرف کوچک استریل موقتاً در داخل همان محلول آبگوشت کشت دادیم . سپس در پایان نمونه برداری تمام نمونه ها را به تهران منتقل کرده و پس از تأیید طرح در سال ۱۳۶۹ در سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران با مساعدت و همکاری مسئولین ذیربط در آستان قدس رضوی اکیپ تحقیقاتی را تشکیل داده چند مورد نمونه گیری کردیم و بدین ترتیب طی آزمایشات مقدماتی به نتایج جالبی دست یافتیم و گزارش این آزمایش ها که در سال ۱۳۶۹ تهیه شده است خود مورد این ادعا است .

باید توجه داشت که از لحاظ کمی در آزمایشگاه های تشخیص طبی وجود کمتر از یکصد هزار میکروب در هر سانتی متر مکعب بسیار ناچیز بوده و در حد صفر تلقی می شود و آنچه قابل ملاحظه و شگفتی است این است

که ما از روی سطح ضریح تنها ده هزار میکروب توانستیم جدا نماییم .

از سوی دیگر با بررسی منحنی و نتایج آزمایشات اولیه این طور به نظر می رسد که در نقطه مرکزی دواير متحدالمركز فرضی که ذکر آن گذشت یعنی در داخل ضریح میزان میکروب کمتر بوده و حتی شاید خاکی که در تماس با بدن معصوم علیهم السلام قرار گرفته است استریل و فاقد میکروب باشد !

نتیجه آزمایشات مقدماتی بهار ۱۳۶۹

بر اساس نمونه برداری مقدماتی که در اوایل اردیبهشت سال ۱۳۶۹ از هفت قسمت حرم به شرح زیر انجام پذیرفت ملاحظه شد بیشتر این باکتری های تشخیص داده شده در آزمایشات مقدماتی استافیلوکوک بوده است .

منحنی پراکنش میکروبی در حرم همان طور که انتظار می رفت از خارج به داخل سیر نزولی نشان داده ، استثنائاً میزان آلودگی در کنار پنجره فولاد و همچنین پایین پای حضرت در رواق زنانه افزایش پیدا کرده است .

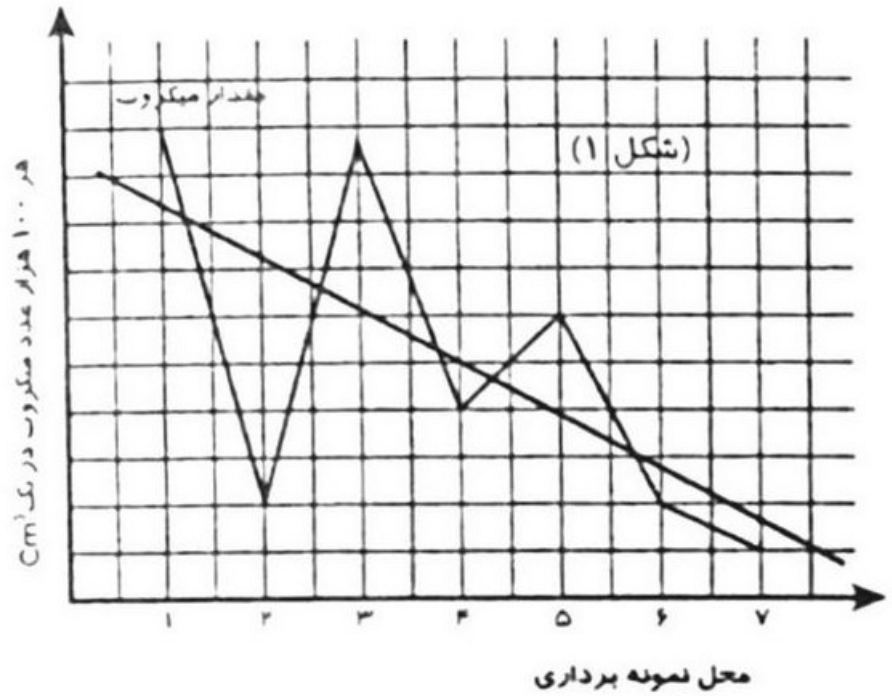
قسمت های نمونه برداری شده در آزمایشات :

۱ : سنگ فرش صحن آزادی به سمت درب خروجی ؛ ۲ : آب سقاخانه ؛ ۳ : سنگفرش کنار پنجره فولاد ؛ ۴ : درب شرقی روضه

ص : ۷۸

منوره قسمت زنانه ؛ ۵ : پایین پای حضرت قسمت زنانه ؛ ۶ : بالای سر حضرت قسمت مردانه (سطح فرش) ؛ ۷ : سطح ضریح قسمت مردانه .

نتایج این آزمایش در (شکل ۱) نشان داده شده (خط شکسته) و خط مستقیم در روی نمودار مقابل میانگین این نمودار است که ملاحظه می شود هر چند به ضریح مقدس نزدیک تر می شویم در صد میکروب ها تقلیل می یابد .

گزارش آزمایشات اسفند ۱۳۶۹

پیرو آزمایشات بهار ۶۹ در راستای اجرای طرح نمونه برداری میکروبی حرم مطهر امام رضا علیه السلام در تاریخ پانزدهم (شکل ۲) ،

ص: ۷۹

شانزدهم (شکل ۳) و هفدهم (شکل ۴) اسفند ماه سال ۶۹ حدود ۴۰ نمونه دیگر از قسمت های مختلف حرم مطهر تهیه گردید . این بار در این آزمایشات به فاکتورهایی نظیر دما و میزان فراوانی نسبی جمعیت زن و مرد نیز توجه شده است . بر این اساس میانگین دما و فراوانی تعداد مرد و زن در پنج نقطه مختلف در ساعات مختلف روز به شرح زیر تعیین گردیده است :

سقاخانه	درب بیش	درب باین	ضریح	ضریح	
	روی	با	مردانه	زبانہ	
میانگین دما در ۲۴ ساعت	۱۶° cg	۱۷° cg	۱۹° cg	۱۹° cg	۷° cg
میانگین فراوانی نسبی مرد در ۲۴ ساعت	۱۳۶۸	۱۲۲	۶۰۰۰	.	
میانگین فراوانی نسبی زن در ۲۴ ساعت	۱۵۰۰	۳۶۰۰	.	۶۴۸۰	

همین طور علت بالا بودن تعداد نمونه های تهیه شده تنوع میکروبی بیشتری به چشم می خورد به طوری که از کل میکروب های موجود ۳۳ درصد استافیلوکوک ۲۹ درصد کپک پنسیلیوم و انواع قارچ و

مخمر ۳۱ درصد دیفتروئید چهار و نیم درصد ، انتروباکتریاسه و دو و نیم درصد سایر میکروب ها تشخیص داده شدند .

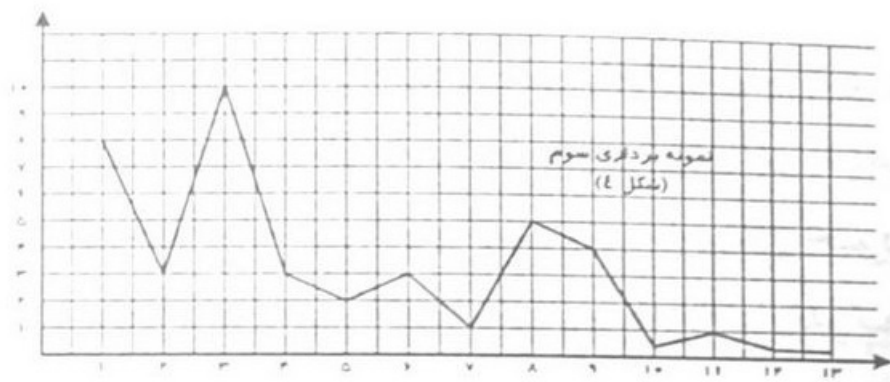
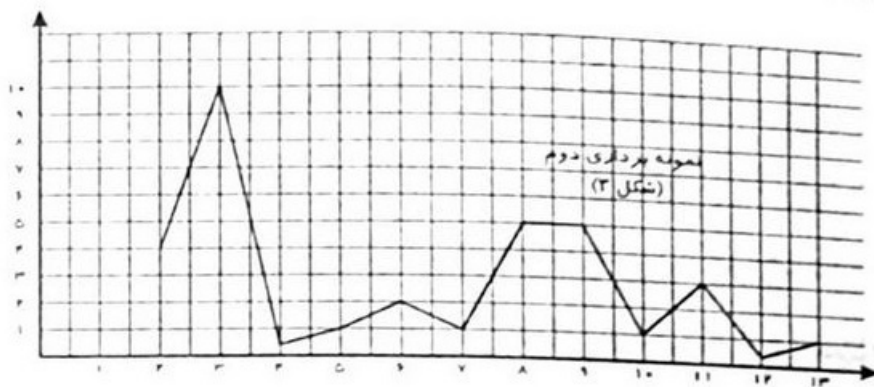
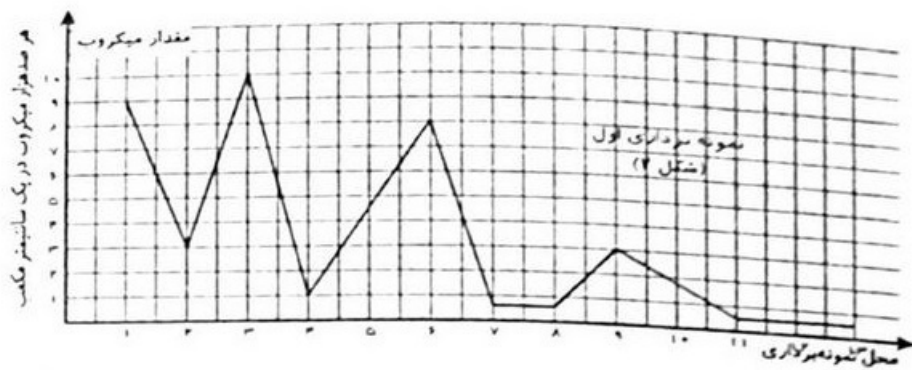
همچنین به نظر می رسد که در کل حرم نوعی اپیدمی مزمن عفونت گلو که از همزیستی دیفتروئید و میکروب استافیلوکوک حاصل می گردد به صورت بومی منتشر باشد .

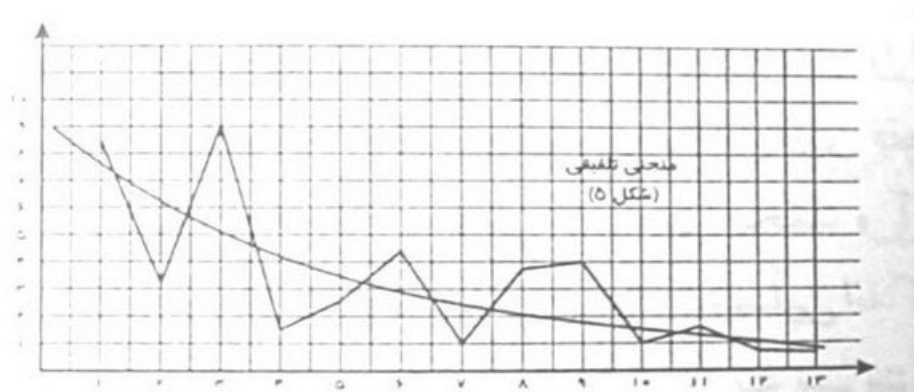
نکته قابل توجه دیگر این که منحنی پراکنندگی میکروبی در حرم مطهر از تلفیق سه منحنی اخیر ترسیم شده است (شکل ۵) که به علت بالا- بودن تعداد نمونه های تهیه شده دقیق تر است . برای رسم این منحنی تلفیقی ، مختصه قائم متناسب با هر شماره (محل) را با هم جمع و سپس بر سه تقسیم نموده آنگاه منحنی مورد نظر را (شکل ۵) رسم نمودیم . منحنی نزولی که روی نمودار تلفیقی کشیده شده متوسط آن است که به خوبی بیانگر میزان از بین رفتن انواع میکروب ها با نزدیک شدن به ضریح مقدس می باشد .

قسمت های مختلف نمونه برداری شده در آزمایشات اسفند ۱۳۶۹ :

۱ : درب چوبی ورودی به سقاخانه (دق الباب) ؛ ۲ : آب سقاخانه ؛ ۳ : پنجره فولاد ؛ ۴ : درب ورودی صحن گوهرشاد ؛ ۵ : درب دارالشکر ؛ ۶ : درب دارالسیاده ؛ ۷ : ایوان طلا (صحن آزادی) ؛

۸: درب پیش رو؛ ۹: درب پایین پا؛ ۱۰: سطح ضریح (قسمت مردانه)؛ ۱۱: سطح ضریح (قسمت زنانه)؛ ۱۲: بالای سر (محل نماز قسمت مردانه)؛ ۱۳: محل نماز (قسمت زنانه).

در تمام منحنی ها ، محور افقی مربوط به « محل نمونه برداری » و محور قائم مربوط به میزان میکروب « هر ۱۰۰ هزار عدد سانتیمتر مکعب » می باشد.

ختم سخن

ملاحظه فرمودید میکروب ها هم که به حریم حضرت رضا علیه السلام (یا همه امامان معصوم علیهم السلام) برسند مستهلک می شوند و آلودگی های باطن افراد هم در حریم ولایتش زائل می گردد .

اگر می خواهید عقلمتان کامل شود ، حقایق عالم وجود را درک کنید ، از همه آلودگی ها مبرا باشید ، در دام شیطان و دیگر شیاطین نیفتید ، بنده خالص و وظیفه شناس خدا باشید ، قلبتان مملو از نور صدق و صفا شود ، از همه رذائل اخلاقی و عقیدتی بر کنار باشید ، و روابطتان با هم حاکی از یک دنیا صمیمیت و ایثار باشد ، با دین و ایمان کامل زندگی کنید و بمیرید ، تا در قیامت در ملأ

اعلی با پیغمبر و آل طاهرین او همنشین باشید ، کسانی را برای خود به عنوان « رهبر » انتخاب کنید که خداوند تعالی انتخابشان فرموده و گوش جان به سخنان کسانی بسپارید که خداوند سخن خود را از دهان آنها به گوش خلق می رساند . آری فقط و فقط حضرات معصومین یعنی محمد و آل طاهرین او علیهم افضل صلواهاالمصلین اند که مأموریت الهی دارند خلاق را به سر منزل مقصود برسانند و در دوران غیبت حضرت ولی عصر ارواحنا فداه با علمای عاملین مأنوس باشید که بدون هیچ اعمال غرض و سلیقه شخصی ، راوی سخنان ارزنده این خاندان ، بدون کم و زیاد باشند... (۱)

جدیدترین تحقیقات

بر اساس گزارش کارشناسان ستاد ملی مبارزه با کرونا که در جلسه رسمی این ستاد (در فروردین ماه ۱۳۹۹) و با حضور رئیس جمهور ایران بر گزار شد ، درصد انتقال کرونا در زیارتگاه ها ۴۴ درصد می باشد . یعنی احتمال ابتلا به کرونا در زیارتگاه ها ، کمتر از نیم درصد

ص: ۸۴

۱- . چه کنیم تا عقل ما کامل شود ، مهندس علی اصغر یونسیان ، نشر آئینه زمان ، چاپ اول ، ص ۲۷۴ - ۲۸۵ .

است . درحالی که سهم وسایل نقلیه عمومی ۲۶ / ۴۱ درصد و سهم فروشگاه ها ۲۷/۲۲ درصد و سهم مدارس ۱۱ / ۷۷ درصد می باشد .(۱)

آخرین سخن

مولای متقیان علیه السلام می فرماید :

« بَيْنَ يَدَيْ الْقَائِمِ مَوْتُ أَحْمَرٍ وَ مَوْتُ أَيْضٍ وَ جَرَادٌ فِي حِينِهِ ، وَ جَرَادٌ فِي غَيْرِ حِينِهِ كَأَلْوَانِ الدَّمِ ، فَأَمَّا الْمَوْتُ الْأَحْمَرُ فَالسَّيْفُ ، وَ أَمَّا الْمَوْتُ الْأَيْضُ فَالطَّاعُونَ ؛

در پیشقدم ظهور قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف مرگ سرخ و مرگ سفید هست ، ملخی در زمانش ، ملخی در غیر موسم آن به رنگ خون می باشد. اما مرگ سرخ کشت و کشتار و اما مرگ سفید طاعون است .»(۲)

امام باقر علیه السلام فرمود :

« لَا يَقُومُ الْقَائِمُ إِلَّا عَلَى خَوْفٍ شَدِيدٍ مِنَ النَّاسِ وَ زَلَّازِلٍ وَ فِتْنَةٍ وَ بَلَاءٍ يُصِيبُ النَّاسَ ، وَ طَاعُونَ قَبْلَ ذَلِكَ ؛

ص: ۸۵

-
- ۱- در صورت تمایل می توانید ویدئوی این گزارش را در آدرس زیر مشاهده نمایید : https://t.me/Y_S_Z_A_Q
 - ۲- . شیخ مفید ، الارشاد ، ج ۲ ، ص ۳۷۲ .

قائم عجل الله تعالى فرجه الشريف قیام نمی کند جز به هنگام ترس شدید مردمان ، زلزله ها ، فتنه ها و بلاهایی که بر مردمان وارد می شود و طاعون که پیش از آن ها پدید می آید» (۱).

امام رضا علیه السلام فرمود :

« قُدَّامَ هَذَا الْأَمْرِ قَتْلُ بِيُوحٍ ؛

در پیشقدم امر ظهور قتل بیوح است.

بزنطی پرسید : منظور از بیوح چیست ؟ فرمود :

دَائِمٌ لَا يَفْتُرُ ؛ مرگ مستمر که سست نشود» (۲).

مولای متقیان امیرمؤمنان علیه السلام فرمود :

یکی از پیامبران برای قوم خود نفرین کرد .

فرشته وحی گفت : آیا دشمن را بر آن ها چیره سازم ؟

گفت : نه.

فرشته گفت : آیا گرسنگی را بر آن ها مسلط کنم ؟

گفت : نه . فرشته گفت : پس خواسته شما چیست ؟

آن پیامبر گفت : مَوْتُ دَفِيفٌ ، يَحْزَنُ الْقَلْبُ وَ يَقِلُّ الْعَدَدُ ؛

ص: ۸۶

۱- . نعمانی ، الغیبه ، ص ۲۵۴ .

۲- . حمیری ، قرب الاسناد ، ص ۳۸۴ ، ح ۱۳۵۳ .

مرگ بنیان کن ، که دل بسوزد و تعداد کم شود .

پس خداوند به آن ها طاعون فرستاد .(۱)

امام صادق علیه السلام در تفسیر آیه ۱۵۵ از سوره بقره در تفسیر « أَنْفُس » فرمود :

مَوْتُ ذَرِيعٍ ؛ مرگ سریع و شایع .(۲)

شخصی به نام عامر بن طفیل در صدد ترور پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بر آمد ، پیامبر او را نفرین کردند و او مبتلا به طاعون شد :

« وَ بَعَثَ عَلَيَّ عَامِرَ بْنِ الطُّفَيْلِ الطَّاعُونَ فِي عُنُقِهِ ؛

خداوند منان طاعون را در گردن عامر بن طفیل قرار داد .(۳)

در تاریخ انسان ها طاعون کشتارهای فراوانی داشته ، ۴۰۰۰۰ ، ۷۰۰۰۰ ، ۸۰۰۰۰ ، ۹۰۰۰۰ ، ۱۲۰۰۰۰ ، ۶۰۰۰۰۰ ، و ... (۴)

ص: ۸۷

۱- . علامه مجلسی ، بحارالانوار ، ج ۶ ، ص ۱۲۲ .

۲- . نعمانی ، الغیبه ، ص ۲۵۰ .

۳- . علامه مجلسی ، بحارالانوار ، ج ۲۱ ، ص ۳۶۵ .

۴- . علامه مجلسی ، بحارالانوار ، ج ۱۳ ، ص ۸۳ ، ۱۱۵ ، ۱۸۵ ، ۳۷۵ ، ۳۷۹ ، ۳۸۴ ؛ ج ۱۴ ، ص ۱۵۸ .

عامل اصلی بروز طاعون در یک جامعه؟

رسول اکرم صلی الله علیه و آله به هنگام بیان آثار گناهانی که زود دامن گیر جامعه می شود فرمود:

« لَمْ تَظْهَرِ الْفَاحِشَةُ فِي قَوْمٍ قَطُّ حَتَّى يُعْلِنُوهَا إِلَّا ظَهَرَ فِيهِمُ الطَّاعُونُ وَالْأَوْجَاعُ الَّتِي لَمْ تَكُنْ فِي أَسْلَابِهِمُ الَّذِينَ مَضَوْا؛

عمل فحشا در میان هیچ قومی علنی نمی شود، جز این که طاعون در میان آن ها پدید می آید و بیماری هایی که در میان نیاکان در گذشته شان سابقه نداشته است» (۱).

آیا ویروس منحوس وبا و طاعون از مصداق های روشن «مرگ سفید» نیست؟

ولی این هر دو صدها بار در جوامع بشری اتفاق افتاده است.

اما ویروس کرونا ظاهراً تاکنون اتفاق نیفتاده و از بیماری های ناشناخته است، که در میان نیاکان ما اتفاق نیفتاده بود.

تاکنون هیچ بیماری ای سراغ نداریم که چنین جهان شمول باشد، این همه قربانی بگیرد و این همه سریع همه گیر شود.

اگر این ویروس منحوس نوید ظهور منجی جهان را بدهد، با آغوش

ص: ۸۸

باز از آن استقبال می کنیم ، ولی اگر نتیجه اعمال ما باشد و نشانه خشم خدا ، به خدا پناه می بریم .

واژگانی چون : « الْمَوْتُ الْاَبْيَضُ » (مرگ سفید) ، « قَتْلُ يُوْحُح » (مرگ مستمر) ، « مَوْتُ دَفِيْف » (مرگ بنیان کن) « مَوْتُ ذَرِيْع » (مرگ سریع و شایع) ، « الطَّاعُوْنُ فِي عُنُقِهِ » (طاعون در گردن) و « الْاَوْجَاعُ الَّتِي لَمْ تُكُنْ فِي اَسْبِلَافِهِمْ » (بیماری هایی که در میان نیاکانشان سابقه نداشته است) بسیار حائز اهمیت و جای تأمل و شایان دقت است .

حالا که جهان به این ویروس منحوس مبتلا شده است ، چه باید کرد ؟

آیا راهی به جز توسل و تضرع داریم ؟!

آیا راهی به جز پناه بردن به حرم های الهی داریم ؟!

آیا راهی به جز توبه و انابه و استغاثه داریم ؟!

آیا به جز قدرت لا یزال الهی کسی قدرت مقابله با این ویروس منحوس را دارد ؟!

آیا به جز خاندان عصمت و طهارت کسانی داریم که شفاعت کنند و خداوند متعال به احترام آن ها امت اسلامی ، بلکه همه انسان ها را از این بلای خانمان سوز نجات بدهد ؟!

هنگامی که در سامرا وبا شایع شد ، فقیه و محقق نامدار ، مرحوم آیت الله آقا سید محمد فشارکی قدس سره ، استاد آیت الله العظمی آقای حاج شیخ

عبدالکریم حائری یزدی قدس سره اعلام فرمودند :

من حکم کردم بر زنان و مردان از شیعیان سامرا که زیارت عاشورا بخوانند و ثواب آن را به روح مطهر حضرت نرجس خاتون علیها السلام هدیه نمایند ، تا ایشان نزد خداوند شفاعت کنند . من ضامن می شوم که هر کس این عمل را انجام دهد ، مبتلا به بیماری وبا نشود .

همه شیعیان به این حکم عمل کردند ، حتی یک نفر از شیعیان مبتلا به وبا نشدند .

این مطلب به قدری روشن است که سنی ها از روی شرمساری مرده های خود را شبانه دفن می کردند و به حرم مطهر عسکرین علیهما السلام می آمدند و می گفتند : ما به شما درود می فرستیم ، همان گونه که شیعیان می فرستند .

این مطلب را فقیه عالی مقام ، آیت الله آقای شیخ مرتضی حائری قدس سره به نقل از پدر بزرگوارشان نقل فرموده اند و آیت الله استادی یادداشت های ایشان را به نام « سرّ دلبران » چاپ کرده اند .

و کپی دستخط آیت الله حائری در کتابخانه اینجانب موجود است .

آیا وقت آن نرسیده ، که پیروان خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام با الهام از بزرگان خود ، برای دفع این ویروس منحوس با اخلاص کامل ، ختم زیارت عاشورا بگیرند و از سالار شهیدان بخواهند که برای دفع این

بلای خانمان سوز شفاعت کنند .

از امام سجاد ، امام صادق و امام کاظم علیهم السلام حدیثی به این مضمون روایت شده که فرموده اند :

« إِنَّ الدُّعَاءَ يَرُدُّ الْقَضَاءَ وَقَدْ نَزَلَ مِنَ السَّمَاءِ وَقَدْ أُبْرِمَ إِبْرَامًا ؛

دعا بر می گرداند قضا و قدری را که از آسمان نازل شده و قطعی شده است .» (۱)

ما اینک در آخرین روز از دهه کرامت هستیم . دهه کرامت با میلاد مسعود کریمه اهل بیت حضرت معصومه علیها السلام در اول ذیقعد الحرام آغاز شده و امروز با میلاد مسعود سلطان سریر ارتضاء حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام به اتمام می رسد .

در چنین روزی امام کاظم علیه السلام پس از ادای اذان و اقامه فرزند برومندشان قنداقه آن حضرت را به نجمه خاتون دادند و فرمودند :

« هَيْنًا لَكَ يَا نَجْمَهُ كَرَامَهُ رَبِّكَ ؛

ای نجمه ! این کرامت پروردگارت بر تو مبارک باد .» (۲)

ص: ۹۱

۱- . کلینی ، اصول کافی ، ج ۲ ، ص ۴۶۹ .

۲- . شیخ صدوق ، عیون الاخبار ، ج ۱ ، ص ۱۷ .

پس از صدور گلاوژه « کریمه اهل بیت » برای حضرت معصومه علیها السلام و تعبیر « کرامت » برای امام رضا علیه السلام نامگذاری این دهه ، به عنوان دهه کرامت چه زیباست .

از خداوند می خواهیم که به حرمت این برادر و خواهر ، در فرج حضرت بقیه الله ارواحنا فداه تعجیل فرماید ، این عرض ارادت را موجب قرب ظهور و تقرب نویسنده ، ناشر و دست اندرکاران چاپ و نشر این اثر قرار بدهد و لبخند رضایت آن امام مهربانی ها را به شیعیان و ارادتمندان کوشش معطوف بدارد .

۱۱ ذیقعداالحرام ۱۴۴۱ هجری قمری

جوار حرم کریمه اهل بیت علیهم السلام

حوزه علمیه قم

علی اکبر مهدی پور

ص: ۹۲

۱. آثار البلاد فی اخبار البلاد، زکریا بن محمد بن محمود القزوينی، دار بیروت، بیروت، ۱۴۰۴ق.
۲. إثبات الوصیه، علی بن حسین مسعودی، حیدریه، نجف اشرف، ۱۳۷۴ق.
۳. إرشاد القلوب، حسن بن ابی الحسن دیلمی، شریف رضی، قم، ۱۴۰۹ق.
۴. الإرشاد، ابو عبدالله محمد بن محمد، شیخ مفید، چاپ کنگره، قم، ۱۴۱۳ق.
۵. الأمالی، شیخ صدوق، ابو جعفر محمد بن علی بن حسین بن بابویه، أعلمی، بیروت، ۱۴۰۰ق.
۶. الأمالی، شیخ طوسی، ابو جعفر محمد بن الحسن، بنیاد بعثت، قم، ۱۴۱۴ق.
۷. الأنوار البهیة، شیخ عباس قمی، دارالذخائر، قم، ۱۴۱۲ق.
۸. بحار الأنوار، علامه محمد باقر مجلسی، دارالکتب الاسلامیه، تهران، چاپ اول، ۱۳۸۳ق.
۹. تاریخ بغداد، احمد بن علی خطیب بغدادی، دارالکتب العلمیه، بیروت، بی تا.
۱۰. تاریخ قم، حسن بن محمد بن حسن اشعری قمی، توس، تهران، ۱۳۶۱ش.
۱۱. تحفه الزائر، علامه مجلسی، پیام امام هادی علیه السلام، قم، ۱۳۸۶ش.
۱۲. تفسیر تبیان، شیخ طوسی، دار إحياء التراث العربی، بیروت، بی تا.
۱۳. تهذیب الأحكام، شیخ طوسی، دارالاضواء، بیروت، ۱۴۰۶ق.
۱۴. الثائب فی المناقب، ابن حمزه، بی تا، قم، ۱۴۱۲ق.

۱۵. الثقات ، ابن حبان ، افسست نسخه خطی حیدرآباد ، بی جا ، ۱۳۹۳ق .

۱۶. جامع احادیث الشَّیعه ، آیت الله بروجردی ، قم ، ۱۳۹۹ق .

۱۷. چه کنیم تا عقل ما کامل شود ، علی اصغر یونسیان ، نشر آیینہ زمان ، تهران ، ۱۴۲۳ق .

۱۸. الدرّہ الثمینہ فی فضل المدینہ ، محب الدین نجار ، مکتبه الثقافہ ، مکہ مکرمہ ، ۱۴۰۱ق .

۱۹. الذریعہ إلى تصانیف الشَّیعه ، شیخ آغابزرگ تهرانی ، اسلامیہ ، تهران ، ۱۳۸۷ق .

۲۰. زبده التَّصانیف ، مولی حیدر خوانساری ، قم ، ۱۴۱۵ق .

۲۱. سفرنامه ابن بطوطه ، ابو عبدالله محمد بن عبدالله بن محمد ابراهیم طنجی ، ترجمه محمد علی موحد ، بنگاه ترجمه کتاب ، تهران ، ۱۳۵۹ش .

۲۲. سنن دارقطنی ، علی بن عمر دارقطنی ، یمانئ ، مدینہ منورہ ، ۱۳۸۶ق .

۲۳. سنن دارمی ، ابو محمد عبدالله بن عبدالرحمن دارمی ، دارالکتب العلمیہ ، بیروت ، افسست چاپ داراحیاء السَّیئنه النبویہ ، بی تا .

۲۴. صحیح مسلم ، ابوالحسین ، مسلم بن حجَّاج قشیری نیشابوری ، داراحیاء التَّراث العربی ، بیروت ، افسست چاپ مصر ، ۱۳۷۴ق .

۲۵. عوالم العلوم والمعارف والأحوال ، شیخ عبدالله بحرانی ، مدرسه الامام المهدی ، قم .

۲۶. عیون الأخبار ، شیخ صدوق ، اعلمئ ، تهران ، ۱۳۹۰ق . افسست حیدریہ نجف .

٢٧. الغيبة ، ابي زينب نعماني ، صدوق ، تهران ، ١٣٩٧ق .
٢٨. فضل زياره الحسين ، ابو عبدالله شجري ، مكتبة المرعشييه ، قم ، ١٤٠٣ق .
٢٩. فتح الباري ، احمد بن علي ، ابن حجر عسقلاني ، دارالمعرفه ، بيروت ، افسست چاپ رياض ، ١٣٧٩ق .
٣٠. فرحه الغرّي في تعيين قبر اميرالمؤمنين عليه السلام ، سيد عبدالكريم بن طاووس ، مركز غدیر ، قم ، ١٤١٩ق .
٣١. الفصول المهمه ، علي بن محمد بن احمد ، ابن صباغ مالکی اعلمی ، تهران ، افسست چاپ کتبی نجف ، بی تا .
٣٢. قرب الاسناد ، عبدالله بن جعفر حمیری ، آل البيت ، قم ، ١٤١٣ق .
٣٣. الکافی ، محمد بن يعقوب کليني ، دارالأضواء ، بيروت ، ١٤٠٥ق .
٣٤. کامل بهایی ، عمادالدین حسن بن علی طبری ، تهران ، بی تا .
٣٥. کامل الزیارات ، ابوالقاسم جعفر بن محمد بن قولويه ، مرتضويه ، نجف اشرف ، ١٣٥٦ق .
٣٦. كشف اللثالی ، ابن عرندس ، مخطوط .
٣٧. کمال الدین ، شیخ صدوق ، جامعه مدرسین ، قم ، ١٤٠٥ق .
٣٨. مزار شیخ مفید ، محمد بن محمد بن نعمان ، شیخ مفید ، مدرسه امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ، قم ، ١٤٠٩ق .
٣٩. المزار الكبير ، محمد بن جعفر ، ابن مشهدی ، قیوم ، قم ، ١٤١٩ق .
٤٠. مستدرک الوسائل ، میرزا حسین نوری ، آل البيت ، قم ، ١٤٠٧ق .

٤١. مصباح الزائر ، سيد ابن طاووس ، آل البيت ، قم ، ١٤١٧ق .
٤٢. مصباح المتهدج ، شيخ طوسي ، فقه شيعة ، بيروت ، ١٤١١ق .
٤٣. مطالب السؤول في مناقب آل الرسول ، ابن طلحه ، البلاغ ، بيروت ، ١٤١٩ق .
٤٤. معجم الادباء ، ياقوت بن عبدالله حموي ، دارالفكر ، بيروت ، ١٤٠٠ق .
٤٥. المقنعه ، شيخ مفيد ، چاپ كنگره ، قم ، ١٤١٣ق .
٤٦. من لا يحضره الفقيه ، شيخ صدوق ، دارالاضواء بيروت ، ١٤٠٥ق .
٤٧. مناقب آل ابى طالب ، محمد بن على ، ابن شهر آشوب ، دار الأضواء ، بيروت ، ١٤١٢ق .
٤٨. المنتخب في جمع المراثي والخطب ، فخرالدّين طريحي ، شريف رضى ، قم ، ١٣٦٨ش .
٤٩. منتهى الآمال ، شيخ عباس قمى ، مؤمنين ، قم ، ١٣٨٩ش .
٥٠. موسوعه ابن ادريس ، سيد محمد مهدى خرسان ، دليل ما ، قم ، ١٤٢٩ق .
٥١. الموطأ ، مالك بن انس ، داراحياء ، التراث العربى ، بيروت ، افست چاپ قاهره ، ١٩٥١م .
٥٢. ناسخ التواريخ ، ميرزا محمدتقى خان سپهر ، چاپ سنگى .
٥٣. نبراس الفائزين ، على اكبر مهدى پور ، رسالت ، قم ، ١٤٣١ق .
٥٤. النقص ، نصير الدين عبد الجليل قزوینی رازى ، انجمن آثار ملی ، تهران ، ١٣٥٨ش .
٥٥. وسائل الشیعه ، شيخ حرّ عاملی ، آل البيت ، قم ، ١٤٠٩ق .

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

